

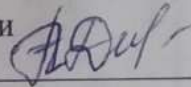
**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної справи
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки**

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

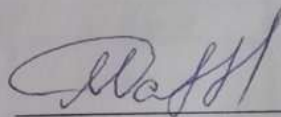
**на тему «Управління рентабельністю підприємства»
за матеріалами ПРАТ Кондитерська фабрика «АВК»**

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня
II курсу, групи ЕМУ- 21-1
спеціальності 051 Економіка,
освітня програма «Управління бізнес-процесами
на підприємстві»



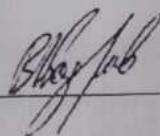
Андросович Дарини
Русланівни

Науковий керівник



Марченко Ольга
Іванівна, к.е.н.,
доцент

Керівник освітньо-
професійної програми



Бодров Володимир
Григорович, д.е.н.,
професор

Допущено до захисту за рішенням
кафедри економіки, підприємництва та
економічної безпеки,
протокол від 28.11.2022 № 6

Завідувач кафедри економіки,
підприємництва та економічної безпеки



Слюсарева Л.В., д.е.н., професор

Ірпінь – 2023

Регистрація № 41 23.01.2023 04
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 23.01.23 [підпис]
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 81 4B 06.02.2023 [підпис]
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова ЕК: [підпис] Кіндзерський Ю.В., д.е.н., с.н.с.
(підпис)

Заступник голови ЕК [підпис] Лазебник Л.Л., д.е.н., професор
(підпис)

Члени комісії:
[підпис] Бодров В.Г., д.е.н., професор
(підпис)
[підпис] Слюсарева Л.В., д.е.н., професор
(підпис)

Секретар комісії [підпис] Соколова О.М., к.е.н., доцент

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії, членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст випускної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 25	19		Мартинюк В.В. [підпис]
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 5	4		[підпис]
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	5		[підпис]
4. Рецензент	від 0 до 5	5		[підпис]
5. Передзахист (якість та повнота представленого матеріалу, рішення щодо балів залишається за комісією)	від 1 до 10	8		[підпис]
РАЗОМ БАЛІВ*	від 0 до 50	41		[підпис]
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	10		[підпис]
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	-		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	40		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	81		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

ЄКТС

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
81	B	4,5	06.02.23	[підписи]
Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		
90-100	A	5 (відмінно)		
80-89	B	4 (добре)		
70-79	C			
60-69	B	3 (задовільно)		
50-59	E			
35-49	EX	2 (незадовільно)		

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економічної безпеки
та митної справи
Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки
Спеціальність 051 Економіка
Освітньо-професійна програма
«Управління бізнес-процесами на підприємстві»

Затверджую
Завідувач кафедри  Л.В.Слюсарєва

**Завдання на випускню кваліфікаційну (дипломну) роботу здобувачу
вищої освіти**

Андросович Дарині Русланівні

1. Тема випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи
«Управління рентабельністю підприємства»

Затверджена наказом ректора від 30 листопада 2021 р. № 1652

2. Строк здачі закінченої роботи 20 січня 2023 р.

3. Цільова установка: виявлення дієвості управління рентабельністю підприємства.

Мета роботи: узагальнення теоретичних та методичних основ формування механізму управління рентабельністю підприємства та обґрунтування практичних рекомендацій щодо його удосконалення.

Об'єкт дослідження: є процес управління рентабельністю ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

Предмет дослідження: є теоретико-методичні засади та практичні аспекти управління рентабельністю підприємства.

База дослідження: ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

4. Вихідні дані до роботи дослідження стали публікації у періодичних фахових виданнях зарубіжних та вітчизняних науковців, монографії та нормативно-правові акти України з досліджуваної проблеми, статистичні матеріали з фінансової звітності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

5. Перелік графічного матеріалу: 9 таблиць, 6 рисунків.

6. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за кожним розділом): Розділ 1. Теоретико - методичні засади управління рентабельністю підприємства, 1.1. Сутність рентабельності та її значення у діяльності підприємств, 1.2. Методичні підходи до аналізу стану управління рентабельністю підприємства; Розділ 2. Аналіз та оцінка ефективності управління рентабельністю ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», 2.1. Аналіз фінансово - господарської діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», 2.2. . Оцінка рентабельності діяльності підприємства та чинників впливу на її рівень; Розділ 3. Напрями підвищення ефективності управління рентабельністю підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

7. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1.	Вибір теми дипломної роботи, затвердження плану виконання роботи	30.11.2021 р.	30.11.2021 р.
2.	Опрацювання літературних джерел за напрямком дослідження	03.03.2022 р.	03.03.2022 р.
3.	Підготовка теоретичного розділу та подання її керівнику	06.04.2022 р.	06.04.2022 р.
4.	Апробація результатів дослідження теоретичного опрацювання матеріалу (підготовка статті та/або тез доповіді на науковій конференції)	28.05.2022 р.	28.05.2022 р.
5.	Підготовка аналітичного розділу роботи та подання її керівнику	30.08.2022 р.	30.08.2022 р.
6.	Підготовка III розділу дипломної роботи та подання її керівнику	04.10.2022 р.	04.10.2022 р.
7.	Підготовка 100% дипломної роботи та подання її керівнику	07.11.2022 р.	07.11.2022 р.
8.	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника	14.11.2022 р.	14.11.2022 р.
9.	Попередній захист дипломної роботи	28.11.2022 р.	28.11.2022 р.
10.	Отримання відгуку керівника дипломної роботи	18.01.2023 р.	18.01.2023 р.
11.	Рецензування дипломної роботи	20.01.2023 р.	20.01.2023 р.
12.	Представлення роботи для перевірки на плагіат	20.01.2023 р.	20.01.2023 р.
13.	Захист дипломної роботи	06.02.2023 р.	06.02.2023 р.

Дата видачі завдання 30 листопада 2021 р.
Керівник випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи

Керівник освітньо-професійної програми

Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти

Марченко Ольга
Іванівна, к.е.н.,
доцент

Бодров Володимир
Григорович,
д.е.н., професор

Андросович
Дарина Русланівна

АНОТАЦІЯ

УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи полягає в є узагальненні теоретичних та методичних основ формування механізму управління рентабельністю підприємства та обґрунтування практичних рекомендацій щодо його удосконалення.

Завданнями роботи є: узагальнити теоретико-методичні засади управління рентабельністю підприємства; провести оцінку та аналіз ефективності управління рентабельністю підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»; обґрунтувати напрями підвищення ефективності управління рентабельністю підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління рентабельністю ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні аспекти управління рентабельністю підприємства.

За результатами дослідження запропоновано практичні підходи до здійснення процесу управління рентабельністю підприємства, використання методики зниження витрат для вдосконалення механізму управління рентабельністю підприємства в умовах економічної кризи. Наукові і практичні положення щодо зниження витрат можуть бути впроваджені для підприємств кондитерської галузі.

Дипломна робота містить 55 сторінок, 9 таблиць, 6 рисунків, 3 додатки, список використаних джерел з 42 найменування.

Ключові слова: рентабельність підприємства, фінансовий стан, прибутковість, управління, економічна криза, зниження витрат

Рік виконання дипломної роботи: 2022.

Рік захисту роботи: 2023.

SUMMARY

MANAGEMENT OF THE PROFITABILITY OF THE ENTERPRISE

The purpose of the work is to generalize the theoretical and methodical foundations of the formation of the enterprise's profitability management mechanism and substantiate practical recommendations for its improvement.

The tasks of the work are: to generalize the theoretical and methodological principles of managing the profitability of the enterprise; conduct an assessment and analysis of the profitability management efficiency of the AVK Confectionery Factory PJSC; justify directions for improving the efficiency of the company's profitability management.

The object of the study is the profitability management process of Confectionery Factory "AVK" PJSC. The subject of the study is the theoretical and methodological principles and practical aspects of managing the profitability of the enterprise.

According to the results of the research, practical approaches to the implementation of the process of managing the profitability of the enterprise, the use of cost-cutting techniques to improve the mechanism of managing the profitability of the enterprise in the conditions of economic crisis are proposed. Scientific and practical cost reduction provisions can be implemented for food businesses.

The thesis contains 55 pages, 9 tables, 6 drawings, 3 appendices, a list of used sources of 42 titles.

Keywords: profitability of the enterprise, financial condition, profitability, management, economic crisis, cost reduction

Year of graduation: 2022.

Year of protection of work: 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО - МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1 Сутність рентабельності та її значення у діяльності підприємств.....	10
1.2 Методичні підходи до аналізу стану управління рентабельністю підприємства.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».....	21
2.1. Аналіз фінансово - господарської діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».....	21
2.2. Оцінка рентабельності діяльності підприємства та чинників впливу на її рівень.....	29
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «АВК».....	39
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. В ринковій економічній системі загострюється конкурентна боротьба, та як наслідок постає питання виживання підприємств та забезпечення їх стійкості у воєнний період. Ці зміни посилюють значимість прийняття оптимальних управлінських рішень щодо господарської діяльності підприємств на засаді результативності аналізу техніко-економічної інформації стосовно випуску продукції, затрат, які необхідні для її виробництва та цінової політики. Отже, актуальністю дослідження є необхідність визначення ефективності господарської діяльності підприємства, через управління рентабельністю, яка в сучасних ринкових умовах діяльності підприємства може забезпечити формування прибутку, на що спрямована вся діяльність підприємства.

Стан і ступінь розробки проблеми в спеціальній літературі. Теоретичне дослідження проблем управління рентабельністю підприємство найкраще розкрито в роботах наступних науковців: М.М. Бердара, Б.Є. Грабовецького, О.М. Загородної, Д.В. Лисенка, В.М. Серединської, Р.В. Федоровича. Дослідження особливостей взаємозв'язку різних рівнів рентабельності операційної, фінансової, інвестиційної та звичайної діяльності з прибутком підприємств можна розглянути в фахових статтях В.В. Баліцької. Вплив витрат на оціночні показники фінансового стану взагалі і показники рентабельності зокрема відображено в роботах Н.І. Демчук, Е.А. Гомонко, О.О. Непочатенко.

Отримані українськими та зарубіжними вченими-економістами наукові результати можуть бути базою для більш глибоких досліджень цієї проблематики. У той же час не значну увагу в них приділено методам економічного управління та оптимізації показників рентабельності підприємств кондитерської галузі.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних та методичних основ формування механізму

управління рентабельністю підприємства та обґрунтування практичних рекомендацій щодо його удосконалення.

Завдання:

- визначити сутність рентабельності та її значення у діяльності підприємства;
- навести методичні підходи до аналізу стану управління рентабельністю підприємства;
- проаналізувати фінансово - господарську діяльність ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»;
- провести оцінку рентабельності діяльності підприємства та чинників впливу на її рівень;
- визначити шляхи підвищення рентабельності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

Об'єктом дослідження є процес управління рентабельністю ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

Базою дослідження є ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні аспекти управління рентабельністю підприємства.

Методи дослідження. В процесі написання випускної кваліфікаційної роботи були застосовні наступні методи наукових досліджень: метод пошуку та збору інформації при розгляді теоретичних основ рентабельності та її значення у діяльності підприємств кондитерської галузі; графічний метод, який передбачав використання графіків, рисунків, при відображенні господарської структури ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»; табличний метод використано при аналізі фінансового стану досліджуваного підприємства та при оцінці його показників рентабельності; метод мікроекономічного аналізу, який був використаний при роботі із звітами підприємства за період 2019-2021 рр.; статистичний метод, при аналізі динаміки абсолютних, відносних та показників рентабельності підприємства; метод узагальнення, який використано для того, щоб зробити загальні

висновки по отриманим значенням показників по досліджуваному підприємству.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що отримані в дипломній роботі теоретичні аспекти, висновки та методичні рекомендації доведені до рівня конкретних пропозицій, які дають можливість використати методику зниження витрат для вдосконалення механізму управління рентабельністю підприємства кондитерської галузі.

Інформаційною базою дослідження стали публікації у періодичних фахових виданнях зарубіжних та вітчизняних науковців, монографії та нормативно-правові акти України з досліджуваної проблеми, статистичні матеріали з фінансової звітності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність рентабельності та її значення у діяльності підприємств

Отримана підприємством абсолютна сума прибутку, у тому числі прибуток від основної діяльності, є дуже вагомими показниками. Але вони не можуть характеризувати ступінь результативності господарської діяльності. За інших однакових умов підприємство, яке володіє більшим капіталом, використовує більше живої і матеріальної праці, більше виготовляє та реалізовує продукції (робіт, послуг) - отримає більшу суму прибутку [1, с. 120].

Прибуток – це частина одержаного на вкладений капітал чистого доходу підприємства, який характеризує його винагороду за ризик господарської діяльності.

Щоб зробити висновок про ступінь ефективності роботи підприємства кондитерської галузі, одержаний прибуток необхідно порівняти з зробленими витратами.

1. Витрати необхідно розглядати як поточні витрати господарської діяльності підприємства, тобто собівартість продукції (робіт, послуг). В даному випадку можливі різні варіанти виявлення поточних витрат і прибутку, які використовуються у розрахунках.

2. Витрати можна визначити як авансовану вартість (авансований капітал) для забезпечення господарської та фінансової діяльності підприємства. В цьому випадку можливі різні варіанти розрахунку авансованої вартості та визначення прибутку, який береться для обчислень [2, с. 67].

Поняття «рентабельність» характеризує співвідношення прибутку з авансованою вартістю або поточними витратами.

Рентабельність, на відміну від абсолютного показника прибутку, є відносним показником, який відображає рівень прибутковості підприємства. Рентабельність підприємства виступає як економічна категорія, цільовий орієнтир, оціночний результативний показник, інструмент розрахунку чистого доходу, джерело формування різноманітних фондів [3, с. 124].

Науковці, які досліджували рентабельність характеризують її як:

- ✓ один із вагомих вартісних показників ефективності виробничої діяльності, що характеризує ступінь віддачі активів і рівень використання капіталу у процесі виробничо-господарської діяльності [2, с. 35];
- ✓ стан підприємства, коли сума виручки від реалізації продукції покриває затрати на виробництво і реалізацію даної продукції [3, с. 124];
- ✓ прибутковість підприємства або підприємницької діяльності в сучасних умовах [4, с. 74];
- ✓ відносний показник рівня підприємства, який характеризує результативність роботи підприємства у загальному вигляді, дохідність різних напрямів діяльності підприємства [5, с. 12].

Досліджуючи поняття «рентабельність», з'ясовано, що воно має різні значення з позиції мікрорівня - підприємства, споживача та макрорівня - держави. Але у всіх значеннях воно означає вигоду та зиск. Якщо підприємство працює прибутково або рентабельно, то це означає, що покупець, придбаючи товар саме в даного продавця, одержує задоволення від покупки, а, в свою чергу, держава може за рахунок податків на прибуток підтримувати збиткові об'єкти, вирішувати термінові соціальні завдання [6, с. 38].

Економічна сутність рентабельності полягає в тому, що даний показник відображає частину прибутку, який отримується на 1 одиницю витрат, і визначається відношенням загального прибутку до одноразових і поточних витрат [7, с. 63].

Як результативний показник рентабельність характеризує ефективність використання можливих ресурсів, успіх (неуспіх) у підприємницькій діяльності, зростання (зниження) обсягів діяльності підприємства.

Рентабельність як кількісний показник являє собою різницю між ціною і вартістю товарів, між обсягом продажу і витратами. Рентабельність, будучи кінцевим результатом господарської діяльності підприємства, створює умови для його розвитку, розширення, самофінансування та підвищення конкурентоспроможності.

Рентабельність можна розглядати як результат дії технічних та економічних факторів, а значить як об'єкти технічного та економічного аналізу, основна ціль якого виявити кількісну залежність кінцевих фінансових результатів виробничої та господарської діяльності від основних техніко-економічних факторів.

Рентабельність являється результатом виробничого циклу: вона формується під впливом факторів внутрішнього середовища, пов'язаних із зростанням ефективності оборотних коштів, зменшенням собівартості і зростанням рентабельності продукції та окремих виробів.

Загальну рентабельність підприємства необхідно визначати як функцію ряду показників-факторів: структури і фондівіддачі, основних виробничих засобів, оборотності оборотних засобів, рентабельності продукції [8].

Рентабельність підприємства включає такі великі групи, які:

- характеризують рентабельність продажу;
- беруть за основу витратний підхід;
- базуються на ресурсному підході (рентабельність оборотного капіталу; рентабельність сукупних активів; рентабельність власного капіталу,) [6, с. 42].

Аналіз рентабельності підприємства кондитерської галузі дозволяє визначити результативність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання в майбутньому.

Розглянемо основні показники рентабельності підприємства на рис. 1.1.

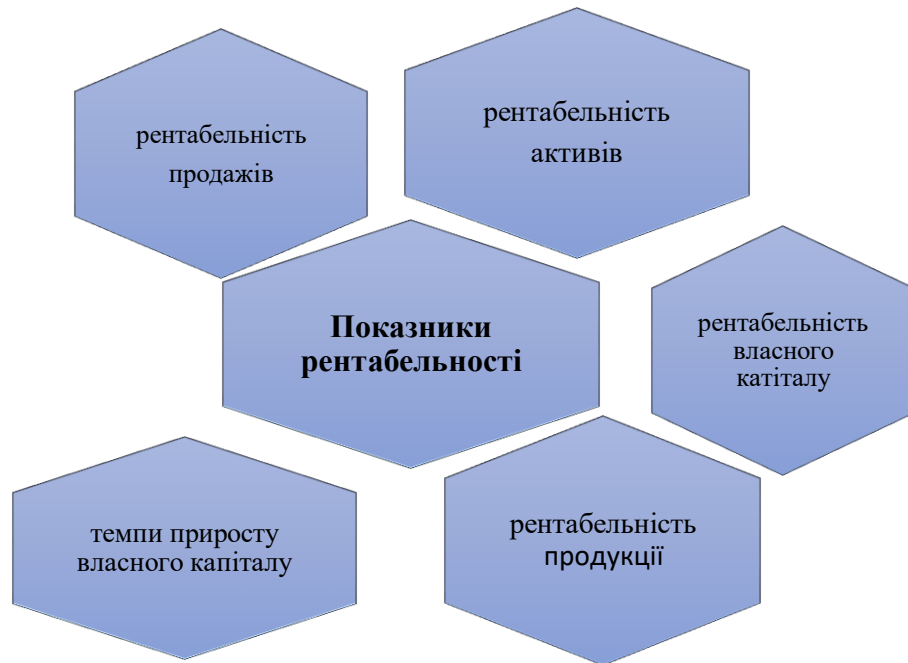


Рис. 1.1. Основні показники рентабельності підприємства

Джерело: побудовано автором

В підвищенні рентабельності зацікавлене кожне підприємство. Головними факторами такого є зростання якості виготовленої продукції, зменшення собівартості і втрат трудових і матеріальних ресурсів, більш оптимальне використання обладнання та ін. [9, с. 12].

Розрахунок рентабельності проводиться за наступними показниками: рентабельність продукції, рентабельність власних коштів, рентабельність продажів, рентабельність виробництва, рентабельність довгострокових фінансових вкладень, рентабельність активів. Зазначені показники використовуються в аналітичній оцінці господарської діяльності для визначення напрямів зростання ефективності вагомих напрямків роботи підприємства [10, с. 542].

Для проведення аналізу рентабельності джерелами інформації є:

- Фінансова звітність форма №1 «Баланс підприємства»;
- Фінансова звітність форма №2 «Звіт про фінансові результати»;
- Форма №5 «Звіт про затрати на виробництво»;
- Інформаційна довідка про ціни тощо [11]

Визначимо завдання аналізу рентабельності підприємства:

- дослідження динаміки показників;
- аналіз виконання зазначених параметрів (плану, прогнозу тощо);
- визначення чинників зміни їх рівня;
- пошук резервів збільшення показників рентабельності;
- розробка заходів для використання виявлених резервів та покращення результативності діяльності підприємства [10].

Рівень рентабельності підприємств являє собою відношення валового прибутку до суми основних і оборотних засобів, що знаходяться в використанні підприємства [12, с. 52].

На рівень показників рентабельності підприємства, які, по суті, є узагальнюючими, впливає безліч факторів, що відбивають різні грані діяльності підприємства. Звісно, позитивні фактори сприяють зростанню рентабельності. Завдання аналітика – кількісно проаналізувати вплив кожного чинника на рентабельність підприємства, тобто спрогнозувати саме його внесок. Регулюючи розмір факторів з урахуванням їх взаємозв'язку можна досягти бажаного рівня рентабельності підприємства. [2]

При розкритті сутності рентабельності підприємства важливе значення має інфляції, тобто якими темпами зростає та своєчасно скоригувати бухгалтерську звітність.

Необхідно звернути увагу на продукцію, яку групують за рівнем рентабельності. За цією ознакою виділяють такі три групи:

- продукція, яка має низьку рентабельність;
- продукція з середньою рентабельністю, тобто в межах норми;
- високорентабельна продукція.

Крім цих характерних ознак, продукцію групують за ознакою напрямку та ступеня зміни рентабельності. При цьому визначають кількість товарів, по яких рентабельність значно підвищилась, рентабельність суттєво не змінилася, а також рентабельність скоротилась в динаміці. Групування

продукції за вказаними та іншими ознаками дозволяє краще зрозуміти існуючі проблеми, визначити шляхи покращення прибутковості виробництва.

Показники рентабельності застосовують для аналізу результатів діяльності підприємств кондитерської галузі, його структурних підрозділів, інвестиційній політиці, ціновій політиці, для порівняльного аналізу конкурентних підприємств, які виробляють таку саму продукцію, аналізу раціональності виробництва продукції, для вибору варіантів формування асортименту та структури продукції.

Показники рентабельності визначають, який прибуток був отриманий підприємством з кожної одиниці активів і вкладеного капіталу, а також на одиницю витрачених ресурсів. Тобто аналітична оцінка рентабельності підприємства дозволяє дослідити результативність вкладення коштів у підприємство, раціональність та повноту їх використання, а також він показує чи здатне аналізоване підприємство випускати високорентабельну продукцію, що буде користуватися попитом серед покупців, чи зможе досліджуване підприємство бути конкурентоспроможним в умовах воєнного стану. [4]

Таким чином, розглянули в даному підрозділі сутність та значення рентабельності підприємства, визначили показники рентабельності, які показують, що прибуток отриманий підприємством кондитерської галузі на одиницю затрачених ресурсів, а також прибуток, отриманий з кожної одиниці активів і вкладеного капіталу є конкурентоспроможним на даному сегменті ринку. Тобто оцінка рентабельності підприємства дозволяє виявити результативність вкладення коштів у підприємство, оптимізацію їх використання, а також він зазначає чи придатне підприємство випускати високорентабельну продукцію, що буде користуватиметься попитом серед покупців, чи зможе підприємство кондитерської галузі конкурувати з іншими підприємствами в умовах воєнного стану.

1.2. Методичні підходи до аналізу стану управління рентабельністю підприємства

Розглянемо прибуток як економічну категорію, який відображає частину додаткової вартості, що створена у реальному секторі економіки. Прибуток є формою прояву вартості додаткового продукту. На мікрорівні прибутком вважається частина чистого доходу, яка розраховується як різниця між чистим доходом, одержаним від продажу активів, обчисленої за відпускними цінами виробника без ПДВ і акцизного податку та витратами на її виробництво і залишковою вартістю активів.

Показники рентабельності є вагомими характеристиками внутрішнього середовища формування прибутку підприємства. Саме тому вони є обов'язковими структурними елементами порівняного аналізу та оцінки фінансово-господарського стану підприємства.

При оцінці виробництва, показники рентабельності можна об'єднати в наступні групи:

1) *показники рентабельності продукції* - створюється на підставі розрахунків рівнів рентабельності (доходності) по показникам прибутку, який показаний в звітності підприємства.

2) *показники рентабельності капіталів* - формується на підставі обчислень рівнів рентабельності в залежності від зміни об'ємів та характеру авансованих коштів: інвестиційний капітал; акціонерний (власний) капітал; всі активи підприємства;.

3) *показники, які обчислені на підставі потоків власних грошових коштів* - формується на основі розрахунку рівня рентабельності відповідно показникам першої та другої груп, але замість прибутку в розрахунку приймається прибуток грошових коштів.

Велика кількість показників рентабельності виявляє альтернативність пошуку напрямів її підвищення. При оцінці напрямів підвищення рентабельності головне розрізняти вплив зовнішніх та внутрішніх чинників.

Підприємство особливу увагу звертає свою проблему контролю за змінами продуктивності виготовлення продукції і намагаються скоротити роль зовнішнього чинника. Однією з вимог позитивного іміджу підприємства являється збільшення ринку збуту продукції за рахунок зменшення ціни за пропоновану продукцію. Оскільки даний процес не супроводжується скороченням цін на ресурси, що використовуються, то роль дефлятора ціни в формуванні прибутковості підприємства зменшується.

В складних умовах ринкової економіки від прибуткової роботи залежить життєвий цикл підприємства, його інвестиційний потенціал, конкурентні переваги серед інших підприємств. Прибуткова робота підприємства визначається спочатку, прибутком, який воно одержує, а показники рентабельності характеризують відносну прибутковість підприємства.

Кінцевий результат господарської роботи підприємства визначається рівнем результативності його фінансово-економічної діяльності: загальним обсягом отриманого прибутку та в розрахунку на одиницю різних видів ресурсів.

В ринкових умовах господарювання надається важливе значення співвідношенню прибутку з прибуткоутворюючими чинниками та базами її формування.

При стандартному аналізі стану підприємства пропонується наступна методика:

1. застосування системи взаємозв'язаних показників рентабельності, де кожний несе однакове навантаження як для працівників підприємства так і для користувачів (інвесторів та кредиторів, менеджерів, акціонерів);
2. використання структури показників рентабельності як однієї з системних елементів фінансово-економічного аналізу стану підприємства;
3. потреба в проведенні динамічного та порівняного аналізу показників рентабельності по окремим сегментам основної діяльності, по підприємствам-конкурентам та підприємствам-аналогам.

При здійсненні оцінки рентабельності необхідно проаналізувати рентабельність видів діяльності (табл. 1.1.)

Таблиця 1.1.

Сутнісна характеристика видів рентабельності та показники

Види рентабельності	Характеристика	Формула
Рентабельність операційної діяльності	показує скільки отримано прибутку від операційної діяльності з однієї гривні операційних витрат.	$P_{од} = \frac{\text{ФРОД}}{C + AB + B3 + IOB} \times 100\%$ де ФРОД – фінансовий результат від операційної діяльності, C – собівартість реалізованої продукції, AB – адміністративні витрати, B3 – витрати на збут, IOB – інші операційні витрати.
Рентабельність звичайної діяльності	показує скільки отримано прибутку від звичайної діяльності на одну гривню звичайних витрат	$P_{зл} = \frac{\text{ФРЗДОп}}{C + AB + B3 + IOB + \Phi B + IB + 3B} \times 100\%$ де ФРЗДОп – фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування; ΦB – фінансові витрати; IB – інші витрати; 3B – звичайні витрати.
Рентабельність продажу	показує величину чистого прибутку або ж збитку, що надходить підприємству в кожній гривні від продажу продукції, товарів, робіт, послуг	$P_{Прод} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \times 100\%$
Коефіцієнт загальної рентабельності	показує розмір чистого прибутку з однієї гривні чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	$P_{заг} = \frac{\text{ВП}}{\text{ЧД}} \times 100\%$
Коефіцієнт рентабельності активів	характеризує величину отриманого прибутку в розрахунку на одну гривню активів підприємства, які постійно знаходяться на його балансі	$P_A = \frac{\text{ЧП}}{A} \times 100\%$ де A – середньорічна вартість активів (майна) підприємства.
Рентабельність власного капіталу	характеризує величину прибутку (збитку), отриманого на одну гривню власного капіталу підприємства	$P_{БК} = \frac{\text{ЧП}}{\text{БК}} \times 100\%$

У практичній діяльності господарюючого суб'єкта при оцінці рівня рентабельності проводиться факторний аналіз із застосуванням таких моделей як: трьох та п'ятифакторних моделей.

Розглянемо трьохфакторну модель рентабельності, яка була запропонована науковцями-практиками фірми Дюпон, які визначили рентабельність власного капіталу за формулою [14]:

$$P_{BK} = P_{чис} \times K_{обА} \times K_{фл}, \quad (1.1)$$

де $P_{чис}$ – чиста рентабельність підприємства;

$K_{обА}$ – коефіцієнт оборотності активів підприємства;

$K_{фл}$ – коефіцієнт фінансового левериджу.

Цю формулу також можна розглянути в такому вигляді:

$$\frac{ЧП}{BK} = \frac{ЧП}{ЧД} \times \frac{ЧД}{А} \times \frac{А}{BK}. \quad (1.2)$$

Було зроблено висновок, з наведеної трьохфакторної моделі рентабельності, що на її роль суттєво впливає зростання вагової частки залученого капіталу, тобто фінансового левериджу підприємства, який супроводжується зростанням ризику втрати фінансової незалежності підприємством.

Рентабельність власного капіталу підприємства залежить від рівня зміни прибутковості, швидкості обороту капіталу і співвідношення власного і залученого капіталу. Факторний аналіз за трьохфакторною моделлю проводиться при допомозі методу ланцюгових підстановок.

Метод ланцюгових підстановок - це послідовна заміна основної величини одного із співмножників його фактичною величиною. При цьому всі інші показники вважаються незмінними.

В практичній діяльності застосовують п'ятифакторну модель рентабельності, яка має вигляд:

$$P_{BK} = P_{чис} \times K_{\Phi Л} \times K_{ПЗ} \times K_{ОбА} \times K_{покp}, \quad (1.3)$$

де $K_{ПЗ}$ – коефіцієнт поточної заборгованості;

$K_{покp}$ – коефіцієнт покриття.

Також дану формулу можна застосувати у такому вигляді:

$$\frac{ЧП}{BK} = \frac{ЧП}{ЧД} \times \frac{А}{BK} \times \frac{ПЗ}{А} \times \frac{ЧД}{ОА} \times \frac{ОА}{ПЗ}, \quad (1.4)$$

де $ОА$ – оборотні активи підприємства.

Базовими показниками, що характеризують ефективність та результативність використання всіх видів ресурсів підприємства, є: рентабельність витрат, рентабельність продажу, коефіцієнт рентабельності активів, рентабельність залученого капіталу, рентабельність власного капіталу.

Наведені вище методики розрахунку показників рентабельності будуть використані для аналітичної оцінки показників рентабельності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

У першому розділі випускної кваліфікаційної роботи було визначено теоретичні основи рентабельності та показників рентабельності, а також встановлено їх значення для підприємства в умовах воєнного стану; розглянуто різні методики управління рентабельністю підприємства.

В наступному розділі проаналізуємо ефективність управління рентабельністю підприємства за матеріалами ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПРАТ КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «АВК»

2.1. Аналіз фінансово - господарської діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»

Компанія «АВК» являється один з масштабних українських виробників кондитерської продукції на сегменті кондитерських виробів. ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» розпочала свою діяльність в липні 1991 року як постачальник какао-продуктів. До військового вторгнення росії до складу ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» входили 3 кондитерські фабрики, розташованих у Донецьку, Дніпропетровській області та Луганську [35].

На ринку України ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» займає лідируючі позиції в виробництві шоколадних цукерок. Візитними картками «АВК» у категорії шоколадних цукерок є наступні торгові марки такі як: «Королівський Шедевр», «Королівський Шарм», «Гулівер», «Парижель», «Доміор», «Креамо», «Трюфель оригінальний», «Шоколадна ніч» тощо.

Види основної діяльності підприємства:

10.82	Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів
10.32	Виробництво фруктових і овочевих соків
10.71	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання
10.72	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання
46.36	Оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами
46.37	Оптова торгівля кавою, чаєм, какао та прянощами
46.34	Оптова торгівля напоями
68.20	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

Метою аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства є пошук резервів збільшення рентабельності господарської діяльності і зміцнення фінансової стабільності як базису безперебійної роботи підприємства та виконання ним зобов'язань перед державним і місцевим бюджетами, банком та іншими фінансовими установами [62, с. 69].

Аналіз ефективності фінансового стану підприємства проводиться за наступними показниками, які представлені в таблиці 2.1. та рис. 2.1.

Таблиця 2.1

Аналіз абсолютних показників фінансового стану

ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», тис. грн.

Показник	2019	2020	2021	Абс. зміна, 2019-2021 рр.
1. Загальна вартість майна підприємства	895554	1506275	3067604	2172049,5
2. Власний капітал підприємства	422089	718085,5	1657859	1235769,5
3. Залучений капітал підприємства	473465	788189,5	1409745	936280
4. Оборотні активи підприємства	77737,5	154991,5	547827,5	470090
5. Необоротні активи	817816,5	1351284	2519776	1701959,5
6. Чистий дохід	178219	285368	1764925	1586706
7. Собівартість реалізованої продукції	-143833	-180358	-1376600	-1232767
8. Валовий прибуток підприємства	34386	105010	388325	353939
9. Фінансовий результат від операційної діяльності	10878	82683	323287	312409
10. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	9751	2463	2664	-7087
11. Чистий прибуток	2352	69	570	-1782

Джерело: складено і розраховано автором за даними підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»

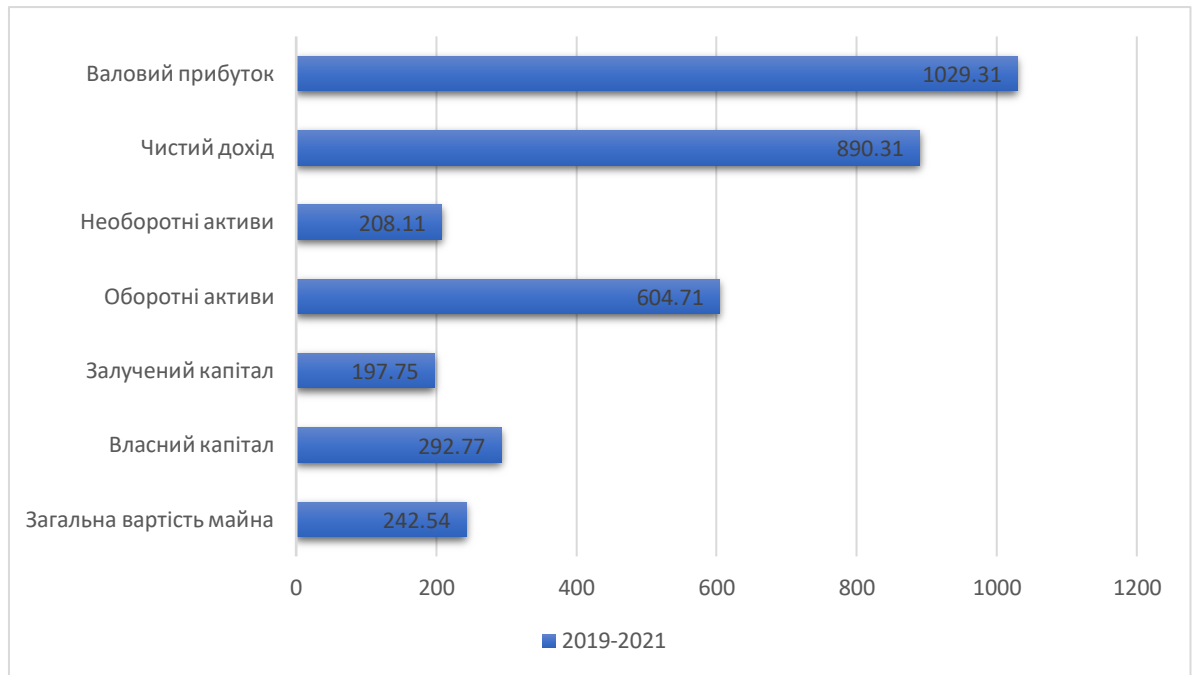


Рис. 2.1. Темпи росту показників фінансового стану за 2019-2021 рр.

Джерело: побудовано автором

З огляду на дані табл. 2.1. та рис. 2.1., можна зробити висновок, що загальна вартість майна підприємства у 2021 році в порівнянні з 2019 роком значно зросла – на 2172049,5 тис. грн., що склало 242,54%. Це є позитивною тенденцією, на яку вплинули зростання власного капіталу (на 1235769,5 тис. грн.), оборотних активів (на 470090 тис. грн.), залученого капіталу (на 936280 тис. грн.) та необоротних активів (на 1701959,5 тис. грн.). Зростання власного капіталу за 2019 – 2021 рр. свідчить про те, що підприємство є рентабельним.

В 2021 році чистий дохід від реалізації зріс на 1586706 тис. грн. в порівнянні з 2019 роком, що склало 890,31%. Необхідно зазначити про те, що даний показник підвищився за рахунок більш дешевої сировини, оскільки ми виявили темпи зниження собівартості продукції – 1232767 тис. грн. (857,08%) у 2019 та витрат відповідно.

Щодо показників валового прибутку у 2021 році також бачимо збільшення на 353939 тис. грн. (1029,31%) в порівнянні з 2019 роком. До того ж фінансовий результат від операційної діяльності в 2021 році порівняно з 2019 роком збільшився на 312409 тис. грн. Причинами цього можуть бути

зниження витрат підприємства, або ж зростання іншого операційного доходу підприємства.

Зробимо аналіз відносних показників фінансового стану підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» (табл. 2.2.)

Таблиця 2.2.

Аналіз відносних показників фінансового стану підприємства ПрАТ
Кондитерська фабрика «АВК» за 2019-2021 рр.

Показник	Формула	Розрахунок
Коефіцієнт зносу основних засобів характеризує частку вартості основних засобів, що її списано на витрати виробництва в попередніх періодах.	$K \text{ зносу } ОЗ = \frac{Зн ОЗ}{ПВ}$ де ЗнОЗ – знос основних засобів; ПВ – первісна вартість.	2019р.: $K \text{ зносу } ОЗ = \frac{40208,5}{719470} = 0,06;$ 2020р.: $K \text{ зносу } ОЗ = \frac{53262,5}{1332726,5} = 0,04;$ 2021р.: $K \text{ зносу } ОЗ = \frac{55024}{2498381} = 0,02.$
Коефіцієнт оновлення основних засобів характеризує частку введених нових основних засобів у загальній вартості основних засобів	$K_{он} ОЗ = \frac{\text{Варт.введ.в екс.ОЗ}}{ПВ}$ де Варт.введ.в екс.ОЗ – вартість введених в експлуатацію основних засобів.	2019р.: $K_{он} ОЗ = \frac{476\,502}{719470} = 0,66$ 2020р.: $K_{он} ОЗ = \frac{14\,3009}{1332726,5} = 0,107;$ 2021 р.: $K_{он} ОЗ = \frac{129307}{2498381} = 0,052.$
Коефіцієнт вибуття основних засобів показує частку виведених з експлуатації основних засобів у балансовій вартості основних засобів	$K_{виб} ОЗ = \frac{\text{Варт.вивед.з екс.ОЗ}}{ПВ}$ де Варт.вивед.з екс.ОЗ – вартість виведених з експлуатації основних засобів	2019р.: $K_{виб} ОЗ = \frac{3\,282}{719470} = 0,005;$ 2020р.: $K_{виб} ОЗ = \frac{8620}{1332726,5} = 0,006;$ 2021р.: $K_{виб} ОЗ = \frac{13457}{2498381} = 0,005.$
Коефіцієнт покриття характеризує здатність підприємства забезпечити свої короткострокові	$K_{покp} = \frac{ОбА}{ПЗ}$ де ПЗ – поточні зобов'язання.	2019 р.: $K_{покp} = \frac{77737,5}{220656,5} = 0,35$ 2020р.: $K_{покp} = \frac{154991,5}{315708,5} = 0,491;$

зобов'язання з найбільше легко реалізованої частини активів – оборотних коштів		2021р.: $K_{покр} = \frac{547827,5}{692805,5} = 0,791.$
Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначити частку короткострокових зобов'язань, що підприємство може погасити найближчим часом	$K_{абс.лікв.} = \frac{ГрА}{ПЗ}$ де ГрА – грошові активи.	2019р.: $K_{абс.лікв.} = \frac{226}{220656,5} = 0,001;$ 2020р.: $K_{абс.лікв.} = \frac{69,5}{315708,5} = 0,0002;$ 2021р.: $K_{абс.лікв.} = \frac{5538,5}{692805,5} = 0,008.$
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_{шв.лікв.} = \frac{ОбА - Зап}{ПЗ}$ де ОбА – оборотні активи; Зап. – запаси.	2019р.: $K_{шв.лікв.} = \frac{77737,5 - 18317,5}{220656,5} = 0,27$ 2020р.: $K_{шв.лікв.} = \frac{154991,5 - 34260}{315708,5} = 0,38$ 2021р.: $K_{шв.лікв.} = \frac{547827,5 - 307522}{692805,5} = 0,35$
Коефіцієнт автономії показує, яку частину у загальних вкладеннях у підприємство складає власний капітал	$K_{авт.} = \frac{ВК}{ВБ}$ де ВК – власний капітал; ВБ – валюта балансу.	2019 р.: $K_{авт.} = \frac{422089}{895554} = 0,47;$ 2020 р.: $K_{авт.} = \frac{718085,5}{1506275} = 0,48;$ 2021р.: $K_{авт.} = \frac{1657858,5}{3067603,5} = 0,54.$
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	$K_{конц_{ЗК}} = \frac{ЗК}{К}$ де ЗК – залучений капітал; К – капітал.	2019 р.: $K_{конц_{ЗК}} = \frac{473465}{895554} = 0,53;$ 2020 р.: $K_{конц_{ЗК}} = \frac{788189,5}{1506275} = 0,52;$ 2021 р.: $K_{конц_{ЗК}} = \frac{1409745}{3067603,5} = 0,46$
Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності	$K_{маневр} = \frac{Воб.к}{ВК}$ де Воб.к – вартість оборотного капіталу	2019 р.: $K_{маневр} = \frac{422089 - 817816,5}{422089} = -0,94$ 2020 р.: $K_{маневр} = \frac{718085,5 - 1351283,5}{718085,5} = -0,88$ 2021 р.: $K_{маневр} = \frac{1657858,5 - 2519776}{1657858,5} = -0,52$

Джерело: розраховано автором

Проаналізуємо відносні показники фінансового стану досліджуваного підприємства на рис. 2.2. та рис. 2.3.

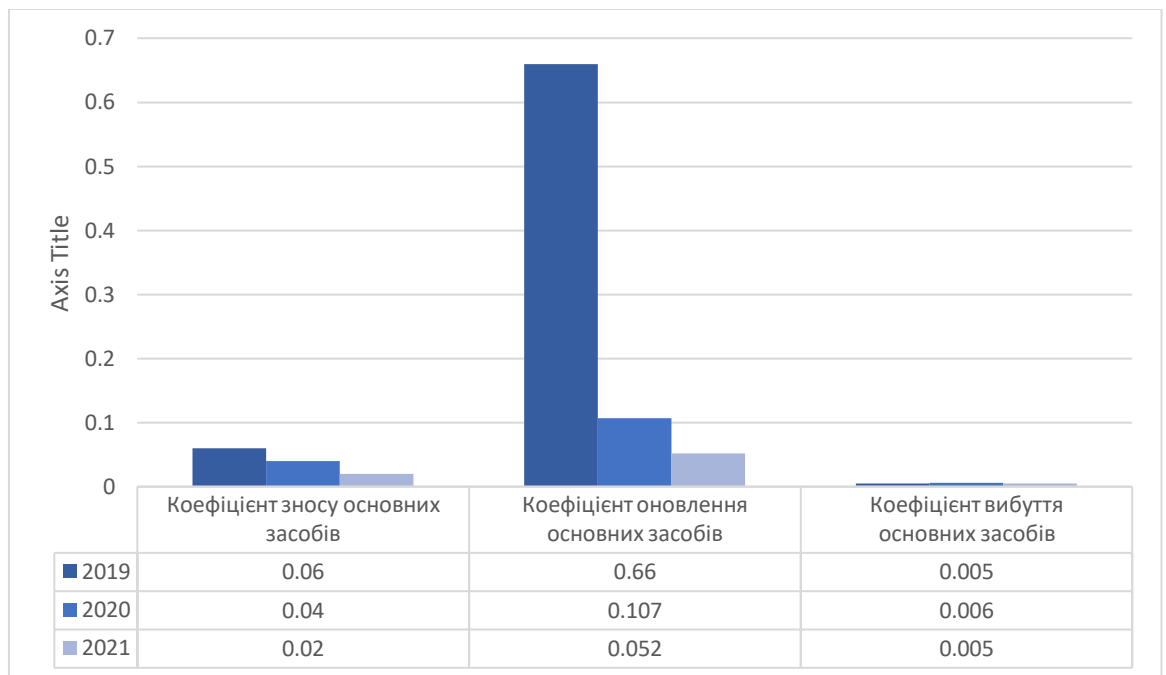


Рис. 2.2. Показники ефективності діяльності підприємства

Джерело: побудовано автором

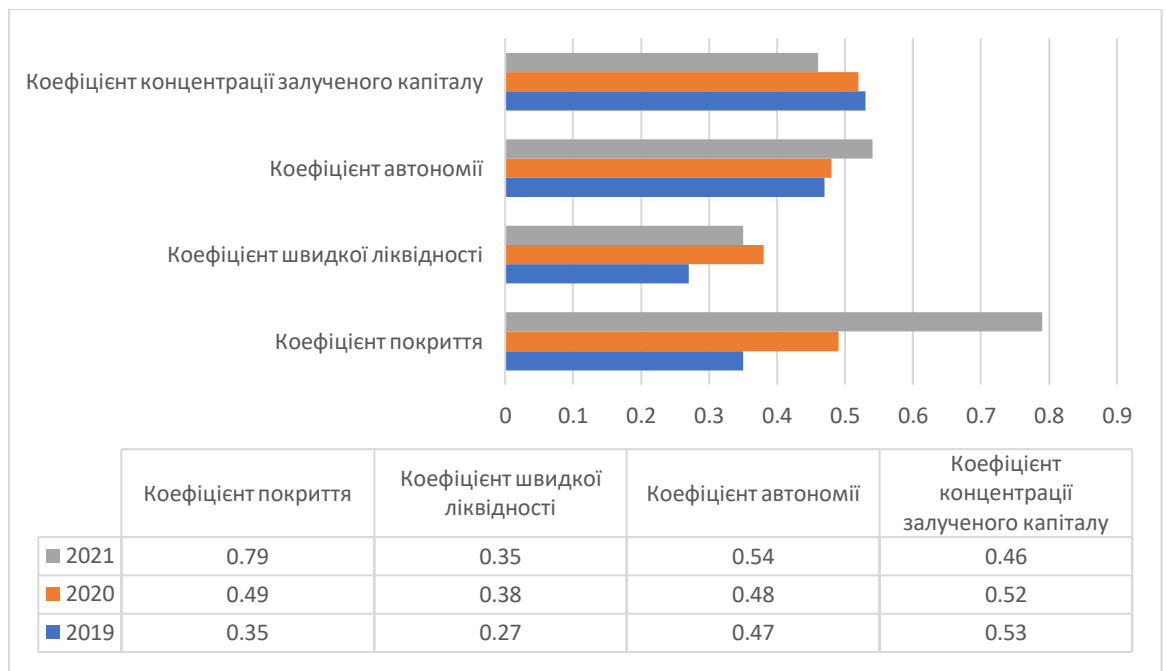


Рис. 2.3. Показники фінансового стану підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»

Джерело: складено і розраховано за даними підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»

Для аналізу фінансового стану значення відносних показників досить вагоме, адже за їх допомогою проводять порівняння характеристик окремих одиниць груп і сукупностей загалом, вивчають систему явищ та закономірності їх розвитку, моніторинг виконання плану та вимірюють тенденції розвитку.

Проаналізувавши відносні показники ефективності діяльності підприємства та його фінансового стану, бачимо, що у 2021 році порівняно з 2019р. показник зносу основних засобів на 0,04 зменшився за рахунок зростання початкової вартості основних засобів. Це означає, що відбулось покращення їх технічного оснащення. Це є позитивною тенденцією для досліджуваного підприємства.

Зменшився на 0,61 за 2019-2021 роки показник оновлення основних засобів (у 2019 році дорівнює 0,66, у 2020 – 0,107, в 2021 – 0,052), але при цьому коефіцієнт вибуття за даний період зріс на 0,001 (у 2019 році дорівнює 0,005). Дане перевищення показника оновлення над показником вибуття є позитивним і сприяє відновленню основних засобів.

У 2021 році в порівнянні з 2019 р. коефіцієнт покриття зріс на 0,44 та на 0,3 в порівнянні з 2020 роком, а у звітному році складає 0,79, що може бути пов'язано з платіжним потенціалом підприємства. На зростання показника вплинули зменшення дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги (з 48658,5 тис. грн. у 2019 році, 36228 у 2020 році до 35234 тис. грн. у 2021 році), зниження інших оборотних активів з 1056 тис. грн. до 342 тис. грн та зростання грошових коштів з 226 тис. грн. до 5538,5 тис. грн. Також на зростання показника покриття мало вагомий вплив ріст статей - інші оборотні активи. Коефіцієнт покриття ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» свідчить, що на кожен гривню короткострокових зобов'язань припадає у 2019 році 0,35 грн. поточних активів; 0,491 у 2020 році та 0,79 грн. – у 2021 році. Збільшення є позитивною тенденцією.

Показник абсолютної ліквідності збільшився на декілька пунктів з 0,001 у 2019 році до 0,008 у 2021 році. Звісно це є позитивним явищем, оскільки

зростає здатність підприємства негайно погасити свої боргові зобов'язання. Це відбулось через ріст коштів на рахунках в банку (з 214,5 тис. грн. до 5527,5 тис. грн.) та зниження поточних зобов'язань. Але в той же час показник абсолютної ліквідності вказує на те, що досліджуване підприємство може терміново погасити лише 0,1% поточної заборгованості у 2019 році. У 2020 році даний коефіцієнт складає 0,7%, а у 2021 – 0,8%. Хоча коефіцієнт за три роки підвищився, але у 2019 році складає лише 0,008, в той час, як нормативне значення має бути не менше 0,2.

Показник автономії підвищився у 2021 році на 0,07 в порівнянні з 2019 роком та на 0,06 в порівнянні з 2020 роком. У 2019 він складав 0,47, у 2020 – 0,48, у 2021 – 0,54, що може означати зростання фінансової незалежності досліджуваного підприємства. На даний момент це вплинули зростання власного капіталу з 422089 тис. грн. у 2019 до 1657858,5 тис. грн. у 2021 році, в тому числі капіталу в дооцінках і скорочення непокритого збитку.

Показник фінансового стану - концентрації залученого капіталу знизився на 0,07 у 2021 році в порівнянні з 2019 та на 0,06 в порівнянні з 2020 р., і склав 0,52 у 2020 році та 0,46 у 2021 р., що говорить про зменшення фінансової залежності підприємства від кредиторів та про зростання та міцність фінансового стану підприємства.

Коефіцієнт фінансового ризику у 2019-2021 роках знизився на 0,27, і на 0,25 у 2020-2021 роках. У 2020 році становив 1,1, у 2021 – 0,85. Він зменшився за рахунок значного зростання власного капіталу підприємства, а саме капіталу у дооцінках (з 368822 тис. грн. до 1591116 тис. грн.). Це говорить про те, що знизилась фінансова залежність досліджуваного підприємства від зовнішніх інвесторів.

Розглянемо ще один показник – це коефіцієнт маневреності власного капіталу, який підвищився з -0,94 до -0,52 у 2019-2021 роках, та з -0,88 до -0,52 у 2020-2021 роках, що говорить про підвищення мобільності власних джерел коштів підприємства. Зростання відбулось через вагоме зростання

необоротних активів (з 817816,5 тис. грн. до 2519776 тис. грн.) та зростання власного капіталу.

Отже, підсумовуючи даний підрозділ та проаналізувавши абсолютні та відносні показники фінансового стану ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», можна зробити висновок, що підприємство є ліквідним та має середній рівень фінансової стійкості.

2.2. Оцінка рентабельності діяльності підприємства та чинників впливу на її рівень

Оцінка рентабельності діяльності підприємства є відносною характеристикою фінансових результатів та результативності господарської діяльності. Вимірюється прибутковість підприємства з різних ракурсів і систематизується відповідно до інтересів учасників економічного процесу, ринкового простору.

Показники рентабельності застосовують для аналізу ефективності результатів господарської діяльності підприємства, його функціональних підрозділів, у ціновій політиці підприємства, інвестиційного потенціалу, для порівняльного аналізу підприємств однієї галузі, які виготовляють таку саму продукцію, для альтернативи формування асортименту і структури продукції, аналізу раціональності виготовлення продукції.

Рентабельність – це такий показник, що дає уявлення про кількісну міру прибутку порівняно з іншими величинами, які впливають на виробничу діяльність, реалізацію і на фінансову діяльність підприємства. При визначенні показника рентабельності прибуток співвідноситься з факторами, які мають вагомий вплив на його одержання [32, с. 32].

Розрахуємо показники рентабельності різних видів діяльності підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» та відобразимо наочно в табл. 2.3.

Таблиця 2.3.

Розрахунок показників рентабельності операційної діяльності ПрАТ
Кондитерська фабрика «АВК»

Показники	Розрахунок
Рентабельність операційної діяльності	$2019 \text{ р.: } P_{од} = \frac{10878}{143833 + 12203 + 1191 + 23435} \times 100\% = 6,02\% ;$ $2020 \text{ р.: } P_{од} = \frac{82683}{180358 + 12601 + 328 + 26911} \times 100\% = 37,55\% ;$ $2021 \text{ р.: } P_{од} = \frac{323287}{1376600 + 18095 + 37663 + 39941} \times 100\% = 21,96\% .$
Рентабельність звичайної діяльності	$2019 \text{ р.: } P_{зд} = \frac{9751}{143833 + 12203 + 1191 + 23435 + 3764} \times 100\% = 5,29\% ;$ $2020 \text{ р.: } P_{зд} = \frac{2463}{180358 + 12601 + 328 + 26911 + 110663} \times 100\% = 0,74\% ;$ $2021 \text{ р.: } P_{зд} = \frac{2664}{1376600 + 18095 + 37663 + 39941 + 616514} \times 100\% = 0,13\% .$
Рентабельність господарської діяльності	$2019 \text{ р.: } P_{гд} = \frac{2352}{143833 + 12203 + 1191 + 23435 + 3764} \times 100\% = 1,28\% ;$ $2020 \text{ р.: } P_{гд} = \frac{69}{180358 + 12601 + 328 + 26911 + 110663} \times 100\% = 0,02\% ;$ $2021 \text{ р.: } P_{гд} = \frac{570}{1376600 + 18095 + 37663 + 39941 + 616514} \times 100\% = 0,03\% .$
Коефіцієнт загальної рентабельності	$P_{заг} = \frac{34386}{178219} \times 100\% = 19,29\% ; -2019 \text{ р.}$ $P_{заг} = \frac{105010}{285368} \times 100\% = 36,8\% ; - 2020 \text{ р.}$ $P_{заг} = \frac{388325}{1764925} \times 100\% = 22\% . - 2021 \text{ р.}$

Джерело: розраховано автором

Як бачимо з табл. 2.3. зниження рівня рентабельності операційної діяльності підприємства у 2021 р., порівняно з 2020 р., є свідченням

зменшення ефективності операційних витрат, які пов'язані з загальногосподарським управлінням, формуванням виробничої собівартості, збутовою діяльністю та іншими операційними витратами.

Розрахуємо показники, які характеризують ефективність використання ресурсів підприємства (табл. 2.4.).

Таблиця 2.4.

Розрахунок показників рентабельності ефективності використання
ресурсів ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»

Показники	Розрахунок
Коефіцієнт рентабельності активів	2019 р.: $P_A = \frac{2352}{895554} \times 100\% = 0,26\%$; 2020 р.: $P_A = \frac{69}{1506275} \times 100\% = 0,005\%$; 2021 р.: $P_A = \frac{570}{3067603,5} \times 100\% = 0,019\%$.
Рентабельність власного капіталу	2019 р.: $P_{BK} = \frac{2352}{422089} \times 100\% = 0,56\%$; 2020 р.: $P_{BK} = \frac{69}{718085,5} \times 100\% = 0,01\%$; 2021 р.: $P_{BK} = \frac{570}{1657858,5} \times 100\% = 0,03\%$.
Рентабельність залученого капіталу	2019 р.: $P_{ЗК} = \frac{2352}{473465} \times 100\% = 0,5\%$; 2020 р.: $P_{ЗК} = \frac{69}{788189,5} \times 100\% = 0,01\%$; 2021 р.: $P_{ЗК} = \frac{570}{1409745} \times 100\% = 0,04\%$.
Рентабельність витрат	2019 р.: $P_{Bump} = \frac{34386}{143833} \times 100\% = 23,91\%$; 2020 р.: $P_{Bump} = \frac{105010}{180358} \times 100\% = 58,22\%$; 2021 р.: $P_{Bump} = \frac{388325}{1376600} \times 100\% = 28,21\%$.

Рентабельність продажу	$2019 \text{ р.: } P_{\text{Bump}} = \frac{34386}{143833} \times 100\% = 23,91\% ;$ $2020 \text{ р.: } P_{\text{Bump}} = \frac{105010}{180358} \times 100\% = 58,22\% ;$ $2021 \text{ р.: } P_{\text{Bump}} = \frac{388325}{1376600} \times 100\% = 28,21\% .$
------------------------	--

Джерело: розраховано автором

Таким чином, забезпечення належного рівня рентабельності підприємства в майбутньому вимагає впровадження заходів, спрямованих на зниження собівартості виготовленої продукції підприємства, адміністративних витрат і витрат на збут тощо.

Зведемо отримані показники рентабельності видів діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» наочно на рис.2.4.

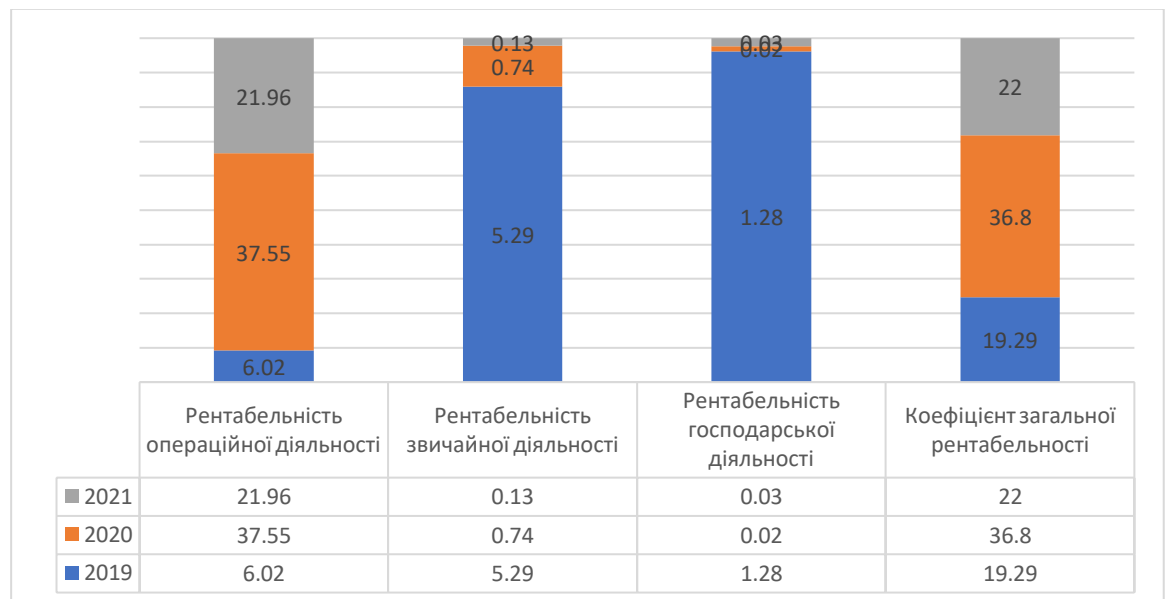


Рис. 2.4. Показники рентабельності різних видів діяльності підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»

Джерело: побудовано автором

Отже, аналізуючи отримані дані рис. 2.4., бачимо, що рентабельність операційної діяльності у 2019 році в порівнянні з 2021 роком підвищилась на 15,94%, якщо порівняти з 2020 р. – знизилась на 15,59% і становить зараз 21,96 %. Зростання відбулось за рахунок значного підвищення фінансового результату від операційної діяльності, яке обумовлене зростанням замовлень на печиво, шоколад. Дана тенденція, яка відбувається є позитивною.

Рентабельність звичайної діяльності досліджуваного підприємства знизилась на 5,16% у 2019-2021 роках та на 0,61% у 2020-2021 році. Така динаміка свідчить про негативну ситуацію, адже на одиницю витрат досліджуване підприємство у 2019 році отримувало 0,053 грн., а у 2021 році отримує 0,0013 грн. Таке зниження відбулось за рахунок вагшого зростання собівартості, а також фінансових витрат, адже у 2020 році підприємство провело технічну модернізацію обладнання. Також знизилась з 1,28% у 2019 році до 0,03% у 2021 р. рентабельність господарської діяльності, така тенденція є негативною, адже у 2021 році досліджуване підприємство отримує меншу суму прибутку на одиницю загальних витрат. Зниження рентабельності пов'язане із зменшенням чистого прибутку та ваговим зростанням собівартості та витрат. Значення даного показника залишається вкрай низьким, адже підприємство несе велику кількість витрат.

Розглянемо на рис. 2.5. показники рентабельності, які характеризують ефективність використання ресурсів ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»

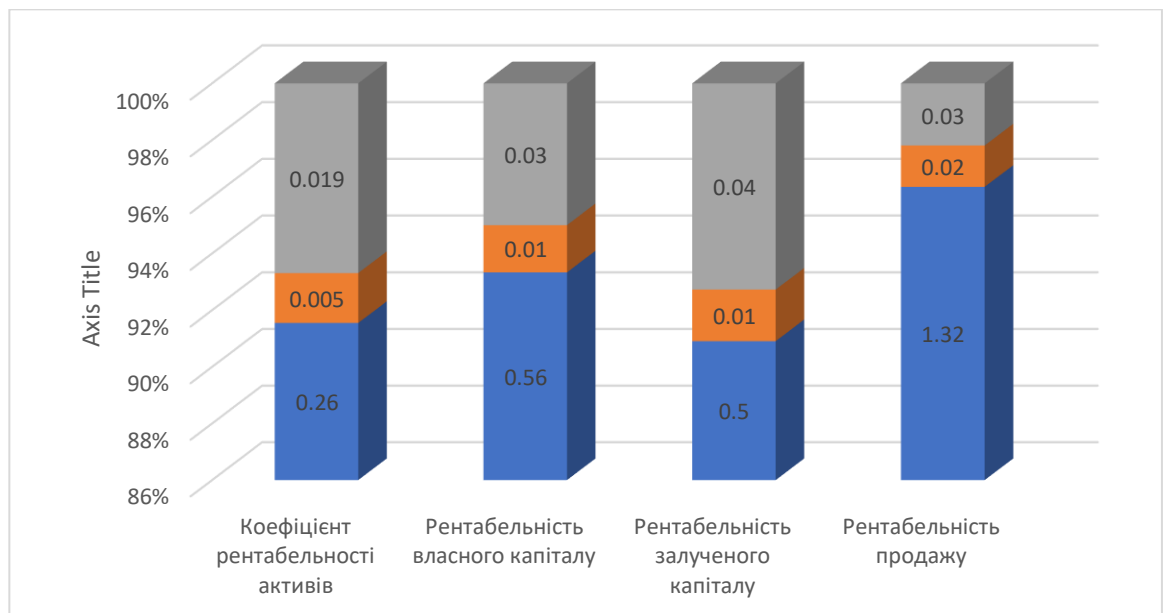


Рис. 2.5. Аналіз показників рентабельності, які характеризують ефективність використання ресурсів ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», %

Джерело: побудовано автором

Таким чином, підсумовуючи дані рис. 2.5. можна відмітити, що коефіцієнт рентабельності активів знизився у 2019 році з 0,26% до 0,019% у

2021 році. Це є негативною тенденцією, і відбулось через вагоме зростання активів при зниженні чистого прибутку. Рентабельність власного капіталу знизилась на 0,53% у 2019-2021 роках, але зросла на 0,02% у 2020-2021 роках. Тобто необхідно зазначити, що активи підприємства працювали у 2019-2020 роках нерезультативно та мало ефективно, що призвело до зниження прибутку.

У 2019 році рентабельність залученого капіталу знизилась з 0,5% до 0,04% у 2021 році. Така динаміка є негативним явищем, що відбулось через вагоме зростання залучених коштів. У 2019-2021 роках є незначне збільшення рентабельності на 0,03%.

Рентабельність витрат підприємства у 2019-2021 роках зросла на 4,3%. Це є позитивною тенденцією, до якої призвело зростання валового прибутку.

Рентабельність продажу в аналізованому періоді знизилась з 1,32% до 0,03%, але трохи збільшилась у 2020-2021 роках – з 0,02% до 0,03%. Така динаміка може свідчити про зниження доходів на одну гривню продажу і є негативним явищем роботи ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК». Це відбулось за рахунок зниження чистого прибутку та зростання чистого доходу.

Причиною тенденції до зниження у 2020-2021 роках можуть бути інфляційні процеси в Україні, карантинні заходи коронавірусу.

Проведемо факторний аналіз для комплексного системного визначення та оцінки впливу чинників на величину результативних показників підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

Для дослідження рівня рентабельності власного капіталу та чинників, які на нього впливають, проведемо факторний аналіз методом ланцюгових підстановок. Для аналітичної оцінки використаємо п'ятифакторну модель, яка має наступний вигляд [43, с. 44]:

$$P_{BK} = P_{чис} \times K_{\phiЛ} \times K_{ПЗ} \times K_{ОбА} \times K_{нокр}, \quad (2.1)$$

де P_{BK} – рентабельність власного капіталу підприємства;

$P_{\text{чис}}$ – чиста рентабельність підприємства;

$K_{\text{ЛФ}}$ – коефіцієнт фінансового левериджу;

$K_{\text{ПЗ}}$ – коефіцієнт поточної заборгованості;

$K_{\text{ОбА}}$ – коефіцієнт оборотності активів підприємства;

$K_{\text{покp}}$ – коефіцієнт покриття підприємства.

Для визначення рентабельності власного капіталу розрахуємо значення факторів та занесемо в табл. 2.5.

Таблиця 2.5.

Розрахунок показників для проведення факторного аналізу рентабельності власного капіталу ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК»

Показники	Розрахунок
Чиста рентабельність	$2020 \text{ р.: } P_{\text{чис}} = \frac{69}{285368} = 0,0002;$ $2021 \text{ р.: } P_{\text{чис}} = \frac{570}{1764925} = 0,0003.$
Коефіцієнт фінансового левериджу	$2020 \text{ р.: } K_{\text{ФЛ}} = \frac{1506275}{718085,5} = 2,1;$ $2021 \text{ р.: } K_{\text{ФЛ}} = \frac{3067603,5}{1657858,5} = 1,85.$
Коефіцієнт поточної заборгованості	$2020 \text{ р.: } K_{\text{ПЗ}} = \frac{315708,5}{718085,5} = 0,21;$ $2021 \text{ р.: } K_{\text{ПЗ}} = \frac{692805,5}{1657858,5} = 0,23.$
Коефіцієнт оборотності активів	$2020 \text{ р.: } K_{\text{ОбА}} = \frac{285368}{154991,5} = 1,84;$ $2021 \text{ р.: } K_{\text{ОбА}} = \frac{1764925}{547827,5} = 3,22.$
Коефіцієнт покриття	$2020 \text{ р.: } K_{\text{покp}} = \frac{154991,5}{315708,5} = 0,49;$ $2021 \text{ р.: } K_{\text{покp}} = \frac{547827,5}{692805,5} = 0,79.$

Розрахуємо рентабельність власного капіталу підприємства за наступною формулою (2.1):

$$2020 \text{ р.: } P_{BK} = 0,0002 \times 2,1 \times 0,21 \times 1,84 \times 0,49 = 0,0001;$$

$$2021 \text{ р.: } P_{BK} = 0,0003 \times 1,85 \times 0,23 \times 3,22 \times 0,79 = 0,00034.$$

Необхідно визначити загальну зміну рентабельності власного капіталу [15]:

$$\Delta P_{BK} = P_{BK_{2021}} - P_{BK_{2020}}, \quad (2.2)$$

де $P_{BK_{2020}}$ – рентабельність власного капіталу підприємства в 2020 році,

$P_{BK_{2021}}$ – рентабельність власного капіталу підприємства в 2021 році.

$$\Delta P_{BK} = 0,00034 - 0,0001 = 0,00025.$$

Визначимо зміну рентабельності власного капіталу внаслідок зміни чистої рентабельності за формулою:

$$P_{BK}^{P_{чис}} = \Delta P_{чис} \times K_{\Phi L_{20}} \times K_{ПЗ_{20}} \times K_{ОбА_{20}} \times K_{покр_{20}}. \quad (2.3)$$

Таким чином, вплив зміни чистої рентабельності на рентабельність власного капіталу ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» складе:

$$\Delta P_{BK}^{P_{чис}} = (0,0003 - 0,0002) \times 2,1 \times 0,21 \times 1,84 \times 0,49 = 0,00003.$$

Розглянемо зміну рентабельності власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта фінансового левериджу:

$$P_{BK}^{K_{\Phi L}} = P_{чис_{21}} \times \Delta K_{\Phi L} \times K_{ПЗ_{20}} \times K_{Об_{20}} \times K_{покр_{20}}. \quad (2.4)$$

Отже, вплив показника коефіцієнта фінансового левериджу на рентабельність власного капіталу ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» складе:

$$\Delta P_{BK}^{K_{\Phi L}} = 0,0003 \times (1,85 - 2,1) \times 0,21 \times 1,84 \times 0,49 = -0,00002.$$

Визначимо зміну рентабельності власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта поточної заборгованості:

$$P_{BK}^{K_{ПЗ}} = P_{чис_{21}} \times K_{ФЛ_{21}} \times \Delta K_{ПЗ} \times K_{ОбА_{20}} \times K_{покр_{20}}. \quad (2.5)$$

Отже, вплив зміни показника поточної заборгованості на рентабельність власного капіталу ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» складе:

$$\Delta P_{BK}^{K_{ПЗ}} = 0,0003 \times 1,85 \times (0,23 - 0,21) \times 1,84 \times 0,49 = 0,00001.$$

Визначимо зміну рентабельності власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта оборотності активів підприємства:

$$P_{BK}^{K_{ОбА}} = P_{чис_{21}} \times K_{ФЛ_{21}} \times K_{ПЗ_{21}} \times \Delta K_{ОбА} \times K_{покр_{20}}. \quad (2.6)$$

Отже, вплив зміни показника оборотності активів підприємства на рентабельність власного капіталу ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» складе:

$$\Delta P_{BK}^{K_{ОбА}} = 0,0003 \times 1,85 \times 0,23 \times (3,22 - 1,84) \times 0,49 = 0,00009.$$

Визначимо зміну рентабельності власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта покриття:

$$P_{BK}^{K_{покр}} = P_{чис_{21}} \times K_{ФЛ_{21}} \times K_{ПЗ_{21}} \times K_{ОбА_{21}} \times \Delta K_{покр}. \quad (2.7)$$

Отже, вплив зміни показника покриття на рентабельність власного капіталу ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» складе:

$$\Delta P_{BK}^{K_{покр}} = 0,0003 \times 1,85 \times 0,23 \times 3,22 \times (0,79 - 0,49) = 0,00013.$$

Визначаємо зміну рентабельності під впливом розрахованих вище чинників за формулою:

$$\Delta P_{BK} = \Delta P_{BK}^{P_{\text{вс}}} + \Delta P_{BK}^{K_{\text{фл}}} + \Delta P_{BK}^{K_{\text{пз}}} + \Delta P_{BK}^{K_{\text{обл}}} + \Delta P_{BK}^{K_{\text{носп}}}. \quad (2.8)$$

Отже, підсумовуючи, можна зазначити, що загальна зміна рентабельності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» становитиме:

$$\Delta P_{BK} = 0,00003 - 0,00002 + 0,00001 + 0,00009 + 0,00013 = 0,00025.$$

Таким чином, аналізуючи отримані дані показників рентабельності, можна відмітити, що вагомий вплив на зміну рентабельності власного капіталу мають показники покриття (0,00013) та оборотності активів (0,00009). Ці коефіцієнти знижують значення базисного показника.

На зростання рентабельності власного капіталу досліджуваного підприємства вплинули такі фактори, як поточна заборгованість (0,00001), рентабельність продажу (0,00003) та коефіцієнт фінансового левериджу (-0,00002). Для того, щоб збільшити рівень рентабельності власного капіталу, підприємству ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» необхідно підвищити активи та знизити поточні зобов'язання. Досягти зниження поточних зобов'язань можна шляхом виплати підприємством боргів кредиторам.

В наступному розділі визначимо пропозиції щодо підвищення рентабельності підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК». Розглянемо зниження витрат і збільшення обсягу випуску продукції як чинника підвищення рентабельності діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «АВК»

Для того щоб постійно підвищувати ефективність управління рентабельністю ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», потрібно шукати невикористані можливості її зростання.

Основними способами зростання рівня рентабельності продукції є:

- зниження собівартості продукції шляхом зменшення витрат на її виробництво та реалізацію;
- здійснення заходів із зростання продуктивності праці;
- нарощування обсягів виробничої діяльності та реалізації продукції;
- здійснення результативного ціноутворення з урахуванням попиту та пропозиції на ринку;
- забезпечення оптимізаційного підходу до побудови договірних відносин із постачальниками та покупцями;
- ефективне використання одержаного прибутку [36].

Обґрунтовані дослідження кондитерської галузі України підтверджують наявність зовнішніх негативних факторів, які впливають на зростання рівня рентабельності підприємств, у тому числі— ПрАТ «Кондитерська фабрика «АВК». Серед таких зазначених факторів є:

- прийняття законодавчих актів та нормативів, які дозволяють працювати в звичайному режимі вітчизняному товаровиробнику, економічного стану України (макроекономічні показники - рівень інфляції в державі, рівень безробіття в країні, тенденції росту промислового виробництва та інше).
- відсутність можливості впливу підприємств на ціноутворення;
- відсутність кореляції між матеріальними, трудовими, земельними та фінансовими ресурсами [17, с. 20];

- надмірний податковий тиск;
- негативний інвестиційний потенціал;
- низька дисципліна виконання контрактів;
- висока конкурентоспроможність сегменту кондитерських виробів, як на вітчизняному так і зарубіжних ринках.

Зважаючи на неможливість впливу окремого підприємства на більшість вказаних зовнішніх факторів, з'являється потреба в адаптації до вимог ринку, який забезпечує його конкурентну стійкість, економічний розвиток, і, як наслідок в подальшому – зростання рентабельності. Виходячи з зазначеного, головними важелями впливу на ефективне управління рентабельністю лишаються внутрішні резерви ПрАТ «Кондитерська фабрика «АВК».

Кондитерська галузь в Україні перебуває на стадії зрілості, тому важливим буде розроблення конкурентних стратегій з урахуванням даної специфічної ознаки, а також кризового стану в економіці, а саме: стимулювання збуту, удосконалення виробничого процесу, скорочення товарного асортименту, скорочення витрат, інтеграції, переорієнтації на міжнародних ринках. Комплексне оцінювання лежить в основі їхнього вибору. Аналіз стану підприємства, внутрішнього середовища та стратегії є заключним етапом стратегічного планування та продовжується на всіх етапах реалізації стратегії.

Таким чином, серед позитивних внутрішніх факторів підвищення ефективності управління рентабельністю на сучасному етапі розвитку підприємства є:

- подальше формування власних виробничих потужностей, які спрямовані на виробництво продукції;
- подальший технологічний розвиток виробництва (заміни старого обладнання на нове, працювати над вивченням найбільш прогресивних напрямків ефективних технологій виробництва);
- раціональне використання ресурсного потенціалу;
- відкриття нових ринків збуту, за рахунок нової продукції;

- можливість надання консалтингу у рамках впровадження інноваційних методів виробництва;

- подальше вдосконалення рецептури, нові види продукції, виходячи із вподобань споживачів.

Управління рентабельністю ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» має орієнтуватися на забезпечення його достатнього рівня для розвитку підприємства та поточного функціонування з урахуванням специфіки еволюції ринкового середовища. Величина одержаного прибутку відображає платоспроможність підприємства та своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому оточенні, тому вважаємо, що прогнозування рентабельності доцільно здійснювати за допомогою моделей адаптивного прогнозування [10].

Доцільно використовувати в оцінці більш досконалі способи і прийоми сучасного математичного апарату з метою уникнення прийняття неефективних управлінських рішень. Для цього підприємство подається у вигляді математичної моделі, що імітує його поведінку за зміни обставин. Це такі прийоми, як: математичний аналіз, прикладна математична статистика, математичне програмування дослідження операцій. Такі методи базуються на методології економіко-математичного моделювання і визначають науково обґрунтовану класифікацію завдань аналізу. Отже, можливо знайти оптимальний спосіб управлінського рішення, який дає можливість забезпечити досягнення поставленого завдання [12, с. 124].

Щодо управління рентабельністю підприємства, то моделі, що використовуються для цього, являють собою взаємопов'язані функціонально організаційні структурні елементи, пов'язані з вирішенням конкретних завдань, які через сукупність фінансово-математичних методів формують методологічні основу для окремих блоків застосованої моделі. Метод управління рентабельністю підприємства визначається як метод управління рентабельністю суб'єкта господарювання, технологій, способів та прийомів обґрунтування управлінських рішень для формування витрат та доходів підприємства, сукупність конкретних методик. Також важливим моментом є

форма їх виконання з метою забезпечення визначеного рівня рентабельності суб'єкта господарювання [12, с. 124]. Розглянемо більш детально економіко-математичне моделювання, сутність якого полягає у тому, що даний метод дає змогу здійснити кількісний аналіз взаємозв'язків між окремими економічними показниками та факторами, які впливають на них. Цей зв'язок виражається через економіко-математичну модель, яка вважається максимально наближеною до реального життя математичного поняття фінансових процесів, тобто опис чинників, що характеризують структуру та основні закономірності формування і використання грошових потоків через математичні символи та прийоми – функції, таблиці, графіки, рівняння, нерівності тощо. Метод кореляційно-регресивного аналізу застосовується для кількісної оцінки функціональної залежності зміни результативної ознаки (яку було обрано згідно з напрямом діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», у нашому випадку згідно теми дослідження – рентабельність підприємства) від зміни одного чи декількох ознак факторів (тобто показників, які можуть впливати на результативну ознаку).

Порядок проведення регресивного аналізу ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», знаходження рівняння моделі та наступний аналіз отриманих результатів здійснено згідно вимог математичної статистики. Для оцінки впливу факторної ознаки на результативну будемо застосовувати коефіцієнт еластичності, що дозволяє з'ясувати, на скільки пунктів змінюється результативна ознака при зміні факторної ознаки на один пункт при економічному значенні інших факторів. За результатами оцінки зв'язку між застосованими параметрами було визначено, що чистий прибуток та собівартість не корелюють між собою. Відсутність зворотної кореляції у нашому випадку пояснюється тим, що безпосереднє зростання собівартості прямо не пов'язане зі зростанням виробничої складової продукції. При цьому необхідно зауважити, що підвищення собівартості закономірно призводить до зростання чистого доходу. Отже, для визначення коефіцієнтів регресії моделі

були обрані наступні первинні дані, які відображають поточний стан виробничої діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» (табл.3.1)

Таблиця 3.1.

Розрахунок коефіцієнтів моделі залежності чистого прибутку від валюти балансу та поточних зобов'язань ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» за 2016 – 2021 роки

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Рентабельність активів, %	0,008	0,004	0,010	0,023	0,065	0,055
Коефіцієнт оборотності капіталу	0,724	0,591	0,546	0,851	1,694	1,538

Джерело: розраховано автором

Проведено аналітичну оцінку регресійної статистики та тісноти зв'язку. Результати проведеної оцінки, які були проведені засобами MS Excel та модулем аналізу даних, представлені в табл. 3.2.

Таблиця 3.2.

Регресійна статистика

Множинний R	0,999754
R-квадрат	0,999508
Нормований R-квадрат	0,999297
Стандартна помилка	0,044719
Спостереження	11

Джерело: розраховано автором

Як бачимо з даних табл. 3.2. скорегований коефіцієнт детермінації R² становить 0,999754, що означає - зміна результативної ознаки відбулась на 99,97 % через зміну зазначених факторів. Нормований коефіцієнт кореляції становить R=0,9995. Отже, модель можна вважати адекватною експериментальним даним і на підставі вже прийнятої моделі доцільно проводити економічний аналіз і знаходити значення прогнозу. Факторна

дисперсія характеризує варіацію результативної ознаки, що пояснюється чинниками, які увійшли у дану модель (табл. 3.3).

Таблиця 3.3.

Аналіз дисперсійного аналізу

Дисперсійний аналіз					
	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	3	28,42122	9,47374	4737,413	6,1619E-12
Залишок	7	0,013998	0,002		
Всього	10	28,43522			

Джерела: розраховано автором

Для дослідження оцінки впливу факторної ознаки на результативну застосовується коефіцієнт еластичності, який дозволяє з'ясувати, на скільки відсотків змінюється результативна ознака при зміні факторної ознаки на один відсоток при економічному значенні інших факторів.

Надійні інтервали для параметрів лінійної регресії:

$$0,01786684 < a_1 < 0,046677$$

$$34,6908266 < a_2 < 35,69268$$

$$-1,78487869 < a_3 < -0,45893$$

Як зазначається в аналізі даної моделі, то в результатах регресійного аналізу, найбільшу вагу має такий показник, як рентабельність активів, а саме: $a=35,692$.

Від'ємний знак коефіцієнту при показнику «оборотність капіталу» (-1,122) показує, що значне уповільнення оборотності капіталу призведе до зменшення результативного показника – чистого прибутку підприємства. Чистий дохід підприємства спричиняє незначне збільшення прибутку підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», а саме: +0,032. Для здійснення подальшої аналітичної оцінки обрано наступні фактори, які впливають на результативну ознаку:

- рентабельність активів – 35,692;
- оборотність капіталу – (-1,122);
- чистий дохід – 0,032.

В результаті одержано оптимальну лінійну регресію залежності прибутку ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» від рентабельності та оборотності активів і чистого доходу з параметрами, що має наступний вигляд:

$$Y = -0,027 + 0,032 X_1 + 35,69 X_2 - 1,122 X_3$$

Враховуючи проведені дослідження та розрахунки, можна зробити прогнозування рентабельності підприємства на 2022 рік. Так, при зміні рентабельності активів на 1 %, прибуток ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» зросте на 35,69 %, при зростанні чистого доходу на 1 % прибуток ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» зросте на 0,032 %. Від’ємний знак коефіцієнту при показнику «оборотність капіталу» (-1,122) показує, що уповільнення оборотності капіталу на 1 % призведе до зменшення результативного показника – прибутку на -1,122 %.

Науковці Гайбура Ю.А. та Загнитко Л.А. зазначають, що отримання прогнозного рівня рентабельності свідчить про результативність обраного напряму розвитку підприємства і дає змогу продовжувати в майбутньому удосконалення системи стратегічного управління підприємством ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК». Забезпечення достатнього рівня рентабельності підприємства є результатом розроблення та реалізації відповідної стратегії розвитку підприємства [22].

Для того щоб рівень рентабельності покращувався, на підприємстві повинні проводитися наступні заходи:

- організаційні (удосконалення організаційної структури управління, удосконалення виробничої структури, диверсифікація виробництва, реструктуризація виробництва тощо);

- технічні (перезоброєння виробництва, оновлення техніко-технологічної бази, підвищення ефективності вантажних перевезень);
- економічні важелі та стимули (форми і системи оплати праці, удосконалення тарифної системи, прискорення обігу оборотних коштів тощо).

Факторами ризику щодо зниження ефективності господарської діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» є:

- низька платоспроможність споживачів;
- дефіцит робочого капіталу – старіння та знос основних засобів;
- форс-мажорні ризики та воєнний стан;
- значна кредиторська заборгованість підприємства.

Отже, підвищення ефективності управління рентабельністю необхідно розглядати як один із головних факторів підвищення ефективності діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» в цілому.

Збільшення обсягу прибутку досягається за рахунок таких основних заходів:

- використання ефективного податкового потенціалу, що забезпечує мінімізацію податкових платежів стосовно прибутковості підприємства;
- зменшення суми постійних витрат (скорочення управлінського персоналу, витрат на поточний ремонт тощо);
- скорочення рівня змінних витрат (підвищення продуктивності праці; зменшення виробничого персоналу основних і допоміжних підрозділів тощо);
- проведення прискореної амортизації активної частини основних засобів з метою зростання обсягу амортизаційного потоку.

З точки зору ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» управління рентабельністю полягає у:

- зростання доходів підприємства. Це можливе за рахунок розширення ринків постачання кондитерських виробів та освоєння нових їх видів.
- скорочення витрат, які полягають в проведенні аналізу витрат. Йому належать склад та структурні елементи операційних витрат, зокрема виробнича собівартість продукції, витрати на збут, адміністративні витрати,

основні складові елементи собівартості, а також позаопераційні витрати. В результаті проведеного аналізу виявляють резерви зниження матеріальних витрат, витрат на оплату праці безпосередньо зайнятих в виробничій діяльності, та персоналу апарату управління;

– формуванні та реалізації ефективного податкового потенціалу, що сприяє зменшенню податкового тиску, зниженню обсягів податкових платежів, а отже, зростанню об'єму фінансових ресурсів, які залишаються в наявності підприємства та можуть бути використані для його подальшого розвитку. Оскільки податок на прибуток, з одного боку, є одним із основних податків, які сплачує підприємство до бюджету, а з іншого – найбільш регульованим із боку підприємства, управління податками полягає переважно у формуванні результативної політики щодо сплати податку на прибуток;

– оптимальному розподілі прибутку. У процесі управління прибутком велике значення має не тільки максимізація прибутку, а й оптимальний його розподіл та використання. Підприємство, яке отримує стабільний прибуток, має забезпечувати за рахунок прибутку стійке економічне зростання. Підприємство, яке не може наростити за рахунок прибутку свій економічний потенціал, неефективно управляє процесами розподілу та використання прибутку, а отже, неефективно управляє прибутком у цілому [50, с. 275].

Таким чином, в умовах нестабільної економіки та воєнного стану в країні, вагомим для будь-якого підприємства є формування найістотніших принципів і ефективної системи стратегічного планування та управління рентабельністю. При цьому ефективне управління рентабельністю підприємств визначено основним структурним елементом системи корпоративного менеджменту, яка значною мірою визначає ефективність функціонування останньої та впливає на її успішність. Досліджено фактори і резерви зростання рентабельності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК». Наведено класифікацію показників рентабельності. Розглянуті показники рентабельності характеризують ефективність роботи підприємства в цілому, рентабельність різних напрямків діяльності: виробничої, господарської, фінансової та інвестиційної. Їх

використовують для аналітичної оцінки діяльності підприємства і як інструмент в інвестиційній та ціновій політиці. Підприємству пропонується перейти до системної роботи над проблемами управління рентабельністю через запровадження стратегічних підходів і чіткого спрямування оперативних дій на досягнення довгострокових цілей підприємства. Розробка механізму ефективного управління рентабельністю є необхідним елементом ризик-орієнтованого управління та передбачає адаптивність до мінливих умов зовнішнього середовища, які сприяють прийняттю адекватних управлінських рішень. Даний алгоритм стратегічного управління повинен стати основою його поступового впровадження у ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

ВИСНОВКИ

При написанні дипломної роботи сформульовані пропозиції щодо підвищення ефективності управління рентабельністю підприємства ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК».

Визначено сутнісну характеристику рентабельності, яка є відносним показник прибутковості виробничого підприємства, яка характеризує результативність роботи підприємства у цілому, дохідність різних напрямів діяльності та сегментів ринку. Розкрито механізм управління рентабельністю підприємства, який є дуже складним і багатогранним. Підприємство вважається рентабельним, якщо доходи покривають пов'язані з ними витрати і, крім того, утворюють суму прибутку, достатню для оптимального функціонування підприємства. Рівень рентабельності підприємства дозволяє здійснити оцінку здатності суб'єкта господарювання генерувати необхідний прибуток в процесі виробничої діяльності та дослідити загальну ефективність використання активів та вкладеного капіталу.

Розглянуто існування великої кількості методичних підходів до оцінки ефективності управління рентабельністю підприємства. Для ефективного управління рентабельністю підприємства запропоновано використовувати групи методів, що включають кількість факторів, які залежать як від господарюючого суб'єкта, так і від зовнішнього середовища. Комбінація різних груп методів управління рентабельністю сприятиме зростанню ефективності функціонування підприємства в сучасних ринкових умовах.

Формування ефективного управління рентабельністю підприємства в сучасних умовах господарювання досліджено на матеріалах ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК». Проаналізовано показники фінансово - господарської діяльності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» за 2019 – 2021 роки. Визначено, що на підприємстві за аналізований період збільшився чистий дохід від реалізації, зросла загальна вартість майна, а також підвищилась собівартість продукції, це є наслідком модернізації виробництва

та технологічної лінії. У 2021 в порівнянні з 2020 роком підвищився чистий прибуток, що є позитивною динамікою. Зменшилась фінансова залежність підприємства від зовнішніх інвесторів та кредиторів, покращився технічний стан основних засобів.

Проведено оцінку рентабельності ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», який показав, що у 2021 році рентабельність різних видів діяльності зменшилась порівняно з 2019 роком, а показники ефективності використання ресурсів зросли. Для дослідження рівня рентабельності власного капіталу та чинників, які на нього впливають, Здійснено факторний аналіз методом ланцюгових підстановок, який показав, що отримані дані показників рентабельності мають вагомий вплив на зміну рентабельності власного капіталу мають показники покриття (0,00013) та оборотності активів (0,00009). Ці коефіцієнти знижують значення базисного показника.

Для зростання ефективності управління рентабельністю ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» необхідно вдатися до наступних заходів:

- створення нової і підвищення якості продукції, яка випускається;
- механізація, автоматизація, комп'ютеризація виробничої діяльності;
- стандартизація та сертифікація продукції;
- реінжиніринг бізнес-процесів;
- економічне стимулювання персоналу підприємства;
- фінансування інвестицій;
- скорочення витрат адміністративного персоналу.

Формування механізму підвищення ефективності управління рентабельністю підприємства дасть змогу керівникам використовувати його для забезпечення стійкого функціонування та прогнозування розвитку в майбутньому періоді. З урахуванням сучасних воєнних реалій в Україні підприємства повинні активно шукати всі можливі шляхи уникати ризиків, підвищення конкурентоспроможності власної продукції, що має сприяти зростанню прибутку та рентабельності підприємства.

Для забезпечення ефективного стратегічного управління ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК», спрямованого на стабільне зростання рентабельності, ринкової вартості та досягнення довгострокового стратегічного розвитку, підприємству пропонується забезпечити реалізацію наступних цілей:

- 1) стабільного зростання ринкової вартості та досягнення стратегічного економічного розвитку підприємства;
- 2) оптимальної мобілізації та реалізації потенціалу та потужностей для формування економічного розвитку підприємства;
- 3) ефективної господарської діяльності та зростання рентабельності підприємства у довгостроковій перспективі;
- 4) ефективного використання капіталу (активів) для генерування економічного розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Абрамова А.С., Антонюк В.І. Методичні підходи до проведення факторного аналізу рентабельності підприємства. Молодий вчений. 2017. № 11(71). С. 1086–1091.
- 2.Базілінська О. Я., Панченко О. І. Управління рентабельністю підприємств в умовах нестаціонарної економіки. Бізнес Інформ. 2020. №3. С. 360–365.<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-3-360-365>
- 3.Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
- 4.Бець М.П. Планування рентабельності виробництва. Економіка України. 2014. № 2. С. 40–46.
- 5.Білик Т.О. Прибуток малих підприємств та його економічне значення. Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць. Вип. 185: Том 1. Дніпропетровськ: ДНУ, 2014. С. 210–215.
- 6.Волкова Н.А., Коляда А.Л. Аналітичне обґрунтування створення зворотної вертикальної інтеграції підприємств АПК. Економіка та суспільство. 2017. № 8. URL: <http://economyandsociety.in.ua/journal-8/15-stati-8/780>.
- 7.Гаватюк Л.С., Дембіцька А.В. Оцінка рентабельності підприємства та шляхи її підвищення в сучасних умовах господарювання. Вісник Хмельницького національного університету. 2018. № 3. Том 1. С. 15-19.
- 8.Гнатенко І.А. Моделювання сценаріїв стійкого розвитку підприємств в умовах глобалізації та діджиталізації: управлінський аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 16. С. 20—25.
- 9.Годящев М. О. Дослідження аналітичного інструментарію управління діловою активністю підприємств.. Бізнес-інформ. 2017. № 7. С. 241–246.
- 10.Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV. Відомості Верховної Ради. 2003. №18, №19-20, №21-22. (зі змінами і доповненнями).

11. Григораш О.В., Терьошина Ю.О. Ефективність фінансово-господарської діяльності підприємств України. Бізнес-Інформ. 2017. № 11. С. 221–226.
12. Донченко Т.В. Теоретичні основи управління рентабельністю підприємства. Економічні науки. 2021. № 5. С. 63–76.
13. Економіка підприємства: навч. посібник / [Л. Л. Лазебник, Г.П. Ляшенко, В.В. Ткаченко та ін.]; Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 500 с.
14. Економіка підприємства / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарева за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 426 с.
15. Єпіфанова І.Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 3. С. 189–192. URL: <http://economyandsociety.in.ua>.
16. Зінченко О.А. Визначення показників рентабельності на основі величини якості прибутку. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2012. № 28. С. 150–155.
17. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: [монографія] / за заг. ред. О.Г. Янкового. О: Атлант. 2013. 470 с.
18. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / Р. Л. Лупак, Т. Г. Васильців. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.
19. Кошельок Г.В., Малишко В.С. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства Економіка і суспільство. 2016. № 7. С. 361–368.
20. Кривов'язюк І. В., Стрільчук Р. М. Діагностика кризового стану інноваційно активних машинобудівних підприємств на базі дискримінантної моделі. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 7. С. 454-465.
21. Круш П. В. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: собівартість, прибуток : навч. посіб. М-во освіти і науки, молоді

та спорту України, Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". К. : НТУУ "КПІ", 2012. 485 с.

22.Лебедева А. М. Методичні аспекти аналізу рентабельності діяльності підприємства. Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. 2012. Т.17. Вип. 3-4. С. 29-36.

23.Лісничка Т. В. Удосконалення методики аналізу фінансових результатів. Управління розвитком. 2013. № 4 (144). С. 122—124.

24.Лойко В.В. Шляхи збільшення обсягу прибутку та підвищення дієвості управління прибутком промислового підприємства в сучасних умовах господарювання. Международный научный журнал. 2015. № 7. С. 68-71.

25.Любкіна О.В., Шмельова М.О. Діагностика фінансової діяльності і прогнозування перспектив розвитку бізнесу на основі багатофакторної моделі рентабельності. Ефективна економіка. 2018. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6170>.

26.Міщенко К. Г. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення. Інтернаука. 2017. № 2 (2). С. 105–107.

27.Мушнікова С.А. Управління фінансово-господарською діяльністю підприємств в умовах фінансової кризи. Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. 2014. № 3 (27). С. 23-32.

28.Настич В.Г. Зниження собівартості продукції як чинник підвищення стабільності підприємства. Вісн. Бердянськ. ун-ту менеджменту і бізнесу. 2014. № 2 (26). С. 87-91.

29.Николюк О.М. Управління витратами як механізм забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Бізнес-Інформ. 2016. № 4. С. 150-156.

30.Ніколаєнко В. П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2016. №6. С. 180–191.

31. Офіційний сайт ПрАТ «Кондитерська фабрика «АВК» URL: <http://www.avk.ua/ua/uk>.

32. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
33. Погорєлов С.М., Матяж О.А. Дослідження шляхів підвищення ефективності діяльності підприємства. Вісник НТУ «ХП». 2015. № 26. С. 76–82.
34. Рудика В.І., Мамедов І.М. Характеристика рентабельності як показника ефективної діяльності підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 32. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/20955.pdf>.
35. Свиридова С.С., Пожар О.О. Оцінка факторів впливу на рентабельність підприємства. Молодий вчений. 2014. № 11 (14).
36. Управління структурою капіталу підприємства. URL: http://pidruchniki.com/1405092340758/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/upravlinnya.
37. Фінанси підприємств: Підручник / А.М. Поддєрьогін, А.М. Білик, Л.Д. Буряк та ін.; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 8-ме вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2013. 519 с.
38. Фінансовий аналіз : [навчальний посібник] / [за заг. ред. І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
39. Чемчикаленко Р.А., Майборода О.В., Дьякова Ю.Ю. Напрямки підвищення ефективності оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства. Економіка і суспільство. 2017. № 12. С. 642-648.
40. Geamanu, M. Economic efficiency and profitability. URL: https://www.researchgate.net/publication/ECONOMIC_EFFICIENCY_AND_PROFITABILITY.
41. Hodiashchev M. O. The management of business activity of enterprises: scientific and economic analytics. Baltic Journal of Economic Studies. 2017. № 3 (4). P. 38–45.
42. Kaplan, R. S. and D. P. Norton (1992) The Balanced Scorecard: Measures that Drive Performance, Harvard Business Review, (January-February): P. 71–79.

ДОДАТОК А
Таблиця А.1.

Агрегована річна фінансова звітність ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» за
2019 рік

Актив	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	3	4
I. Необоротні активи		
Нематеріальні активи:	212	0
первісна вартість	2010	10
накопичена амортизація	1798	10
Незавершені капітальні інвестиції	174872	73935
Основні засоби:	463616	894907
первісна вартість	483957	954983
знос	20341	60076
Інвестиційна нерухомість:	13932	14116
первісна вартість	13932	14116
Усього за розділом I	652655	982978
II. Оборотні активи		
Запаси	13055	23807
Виробничі запаси	12983	23652
Незавершене виробництво	0	0
Готова продукція	65	117
Товари	7	38
Поточні біологічні активи	0	0
Депозити перестрахування	0	0
Векселі одержані	470	420
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	12509	16021
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		
за виданими авансами	35635	5141
з бюджетом	14685	28472
у тому числі з податку на прибуток	0	1403
з нарахованих доходів	0	0
із внутрішніх розрахунків	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	3144	266
Усього за розділом II	80904	74571
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0
Баланс	733559	1057549

Пасив	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал		
Зареєстрований (пайовий) капітал	78099	78099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	0	0
Капітал у дооцінках	369251	368393
Додатковий капітал	0	1
Емісійний дохід	0	0
Накопичені курсові різниці	0	0
Резервний капітал	263	380
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-28378	-21930
Неоплачений капітал	0	0
Вилучений капітал	0	0
Інші резерви	0	0
Усього за розділом I	419235	424943
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Відстрочені податкові зобов'язання	46782	47867
Пенсійні зобов'язання	0	0
Довгострокові кредити банків	120632	227752
Інші довгострокові зобов'язання	29334	29334
Довгострокові забезпечення	1814	2102
Усього за розділом II	198562	307055
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		
Короткострокові кредити банків	0	0
Векселі видані	0	1500
Поточна кредиторська заборгованість:		
за довгостроковими зобов'язаннями	0	0
за товари, роботи, послуги	56005	41312
за розрахунками з бюджетом	1137	390
за у тому числі з податку на прибуток	940	0
за розрахунками зі страхування	461	493
за розрахунками з оплати праці	1148	1170
за одержаними авансами	6589	52
за розрахунками з учасниками	0	0
Інші поточні зобов'язання	50422	280634
Усього за розділом III	115762	325551
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	0	0
Баланс	733559	1057549

Джерело: за даними [31]

Фінансові результати за 2019 р.

Стаття	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	178219	164818
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-143833	-145991
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	0	0
Валовий: прибуток	34386	18827
Валовий: збиток	0	0
Інші операційні доходи	13321	49505
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	0	0
Адміністративні витрати	-12203	-11334
Витрати на збут	-1191	-2048
Інші операційні витрати	-23435	-50427
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	10878	4523
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	0	0
Дохід від участі в капіталі	0	0
Інші фінансові доходи	2637	3661
Інші доходи	0	0
Дохід від благодійної допомоги	0	0
Фінансові витрати	-3764	-2802
Втрати від участі в капіталі	0	0
Інші витрати	0	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	9751	5382
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-7399	-3153
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2352	2229
Чистий фінансовий результат: збиток	0	0

Джерело: за даними [31]

Агрегована річна фінансова звітність ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» за
2020 рік

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	564
первісна вартість	1001	10	10	2010
накопичена амортизація	1002	10	10	1446
Незавершені капітальні інвестиції	1005	73935	35860	31438
Основні засоби:	1010	894907	1664021	433602
первісна вартість	1011	954983	1710470	455650
знос	1012	60076	46449	22048
Інвестиційна нерухомість:	1015	14116	19690	17499
первісна вартість	1016	14116	19690	17499
Усього за розділом I	1095	982978	1719589	483128
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	23807	44713	15211
Виробничі запаси	1101	23652	19912	15181
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	117	14	16
Товари	1104	38	24786	14
Векселі одержані	1120	420	420	420
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	16021	17836	14944
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	5141	5403	4960
з бюджетом	1135	28472	5739	16309
у тому числі з податку на прибуток	1136	1403	2672	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	266	161258	238
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	102	37	145

Готівка	1166	13	9	9
Рахунки в банках	1167	89	28	2
Усього за розділом II	1195	74571	235412	53316
Баланс	1300	1057549	1955001	536444
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	78099	78099	78099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	368393	947376	326953
Додатковий капітал	1410	1	1	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	380	384	152
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-21930	-14632	-35876
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	424943	1011228	369328
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	47867	177093	43285
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	227752	309387	21042
Інші довгострокові зобов'язання	1515	29334	148696	0
Довгострокові забезпечення	1520	2102	2731	1334
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2102	2731	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0

Усього за розділом II	1595	307055	637907	65661
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	1500	1500	0
Поточна кредиторська заборгованість:				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	41312	31144	35994
за розрахунками з бюджетом	1620	390	620	1062
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	493	642	448
за розрахунками з оплати праці	1630	1170	1511	1055
за одержаними авансами	1635	52	422	6693
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	280634	270027	56203
Усього за розділом III	1695	325551	305866	101455
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	1057549	1955001	536444

Джерело: за даними [31]

Звіт про фінансові результати
за 2020 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	285368	178219
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-180358	-143833
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	105010	34386
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	17513	13321
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	-12601	-12203
Витрати на збут	2150	-328	-1191
Інші операційні витрати	2180	-26911	-23435
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0

Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	82683	10878
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	30443	2637
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-110663	-3764
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2463	9751
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2394	-7399
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	69	2352
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
Матеріальні затрати	2500	93303	79615
Витрати на оплату праці	2505	30182	27429
Відрахування на соціальні заходи	2510	10987	10065
Амортизація	2515	73764	42430
Інші операційні витрати	2520	8720	17793
Разом	2550	216956	177332

Джерело: за даними [31]

Агрегована річна фінансова звітність ПрАТ Кондитерська фабрика «АВК» за
2021 рік

Актив	Код рядк а	На початок звітног о періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні і стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	564
первісна вартість	1001	10	10	2010
накопичена амортизація	1002	10	10	1446
Незавершені капітальні інвестиції	1005	35860	52216	31438
Основні засоби:	1010	166402 1	3222693	433602
первісна вартість	1011	171047 0	3286292	455650
знос	1012	46449	63599	22048
Інвестиційна нерухомість:	1015	19690	45039	17499
первісна вартість	1016	19690	45039	17499
знос	1017	0	0	0
Усього за розділом I	1095	171958 9	3319963	483123
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	44713	570331	15211
Виробничі запаси	1101	19912	403001	15181
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	14	162028	16
Товари	1104	24786	5302	14
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	420	420	420
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	17836	52694	14944
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	5403	101438	4960
з бюджетом	1135	5739	81953	16309
у тому числі з податку на прибуток	1136	2672	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	161258	33648	238
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	37	11040	145
Готівка	1166	9	13	9
Рахунки в банках	1167	28	11027	2
Інші оборотні активи	1190	6	8719	1089
Усього за розділом II	1195	235412	860243	53316
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	195500 1	4180206	536439
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	78099	78099	78099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	947376	2234855	326953
Додатковий капітал	1410	1	22	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	384	413	152
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-14632	-8900	-35876
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	101122 8	2304489	369328
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	177093	455677	43285
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	309387	103541	21042
Інші довгострокові зобов'язання	1515	148696	233149	0
Довгострокові забезпечення	1520	2731	3605	1334
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	2731	3605	0
Усього за розділом II	1595	637907	795972	65661
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	250392	0
Векселі видані	1605	1500	1500	0
Поточна кредиторська заборгованість:				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	3722	0
за товари, роботи, послуги	1615	31144	39324	35994
за розрахунками з бюджетом	1620	620	3623	1062
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	2905	0
за розрахунками зі страхування	1625	642	537	448
за розрахунками з оплати праці	1630	1511	2084	1050

за одержаними авансами	1635	422	187500	6693
Інші поточні зобов'язання	1690	270027	591063	56203
Усього за розділом III	1695	305866	1079745	101450
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	195500 1	4180206	536439

Джерело: за даними [31]

Звіт про фінансові результати
за 2021 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1764925	285368
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-1376600	-180358
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	388325	105010
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	30661	17513
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	-18095	-12601
Витрати на збут	2150	-37663	-328
Інші операційні витрати	2180	-39941	-26911
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	323287	82683
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	295891	30443
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-616514	-110663
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	0
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2664	2463

Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2094	-2394
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	570	69
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1575198	713633
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-282856	-127418
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1292342	586215
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1292912	586284
Матеріальні затрати	2500	1220930	93303
Витрати на оплату праці	2505	45044	30182
Відрахування на соціальні заходи	2510	13072	10987
Амортизація	2515	105009	73764
Інші операційні витрати	2520	69067	8720
Разом	2550	1453122	216956

Джерело: за даними [31]